

Samlenotat

Konkurrenceevnerådsmødet den 20.-21. februar (forskningsdelen)

Rumdelen:

- Punkt 7 Global Monitoring for the Environment and Security (GMES) Side 3**
- KOM dokument foreligger ikke
- Vedtagelse af rådskonklusioner

Forskningsdelen:

- Punkt 8 Horisont 2020: Side 6** 30. januar 2012
- (a) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020)
KOM (2011) 809
- Styrelsen for Forskning og Innovation**
Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. mangler
- (b) Forslag til Rådets afgørelse om særprogrammet til gennemførelse af Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020)
KOM (2011) 811
- (c) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om reglerne for formidling og deltagelse i ”Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020)”
KOM (2011) 810
- Sagsbehandler
Mette Ballebye
Telefon 7231 8255
Telefax
E-post meba@fi.dk
- (d) Forslag til Rådets forordning om forsknings- og uddannelsesprogrammet for Det Europæiske Atomenergifællesskab (2014-2018), som komplementerer Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation
KOM (2011) 812
- Orienterende debat
- Side 28**
- Sagsnr. 12-122519
Dok nr. 2206455

DEP/POK
- Sagsnr. 11-121865
Doknr. 1216505
Side 1/42
- Punkt 9 European Institute of Innovation and Technology (EIT): Side 33**
- (a) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 294/2008 om oprettelse af det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi
KOM (2011) 817

**(b) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om den strategiske innovationsdagsorden for EIT:
EIT's bidrag til et mere innovativt Europa
KOM (2011) 822
- Præsentation ved Kommissionen**

Punkt 10 Europa 2020 Strategien:

(a) Opfølgning på Det Europæiske Råd i februar 2011 Side 38
KOM-dokument foreligger ikke
- Fremskridtsrapport

(b) Årlig vækstundersøgelse Side 40
KOM (2011) 815
- Orienterende debat

Punkt 7: Global Monitoring for Environment and Security

- KOM dokument foreligger ikke
- Vedtagelse af rådskonklusioner

1. Resumé

GMES (Global Monitoring for Environment and Security) er et miljø- og klimamonitoreringsprojekt. GMES skal forbedre adgangen til information om de fysiske, kemiske og biologiske systemer og danne grundlag for en forbedret overvågning af vores miljø. Samtidig vil GMES give adgang til præcise data vedr. sikkerhedsspørgsmål eksempelvis grænseovervågning og natur- og menneskeskabte katastrofer.

Kommissionens foreslog i sin meddelelse af 30. november 2011, at GMES skal finansieres uden for EU's flerårige finansielle ramme. I udkastet til rådskonklusionerskal det tages i betragtning, at forslaget om at finansiere GMES via mellemstatslige bidrag uden for den flerårige finansielle ramme er i modstrid med tidligere praksis og er en udfordring i forhold til at sikre implementeringen operationalisering af GMES fra 2014. Kommissionen opfordres til at afklare forvaltningsformen for GMES og at færdiggøre definitionen på en datapolitik for GMES.

På Konkurrenceevnerådsmødet (forskningsdelen) den 21. februar 2012 forventes vedtagelse af rådskonklusioner.

2. Baggrund

GMES (Global Monitoring for Environment and Security) er et miljø- og klimamonitoreringsprojekt. GMES skal forbedre adgangen til information om de fysiske, kemiske og biologiske systemer og danne grundlag for en forbedret overvågning af vores miljø. Samtidig vil GMES give adgang til præcise data vedr. sikkerhedsspørgsmål, eksempelvis grænseovervågning og natur- og menneskeskabte katastrofer.

I perioden frem til 2013 (udviklingsfasen af GMES) finansieres GMES med midler fra det syvende rammeprogram (FP7) og fra den Europæiske Rumorganisation (ESA). GMES er nu i så langt fremme, at visse tjenester er operationelle og yderligere tjenester inden for andre områder af GMES om få år vil være parate til at gå i drift. Der er således behov for at afklare grundlaget for finansiering af GMES-programmet efter 2013.

Kommissionens har i sin meddelelse fra 30. november 2011 foreslået, at GMES finansieres uden for EU's flerårige finansielle ramme (herefter 'den finansielle ramme'), og at der oprettes en fond, hvor EU27 landene betaler ca. 5.800 mio. Euro (ca. DKK 43,5 mia.) i perioden 2014-20, hvoraf det anslås at 1.050 mio. Euro (ca. DKK 7,8 mia.) skal anvendes til services, 350 mio. Euro (ca. DKK 2,6 mia.) til in-situ-data og 4.400 mio. Euro (ca. DKK 3,4 mia.) til rumkomponenten (opsendelsen af sentinellerne/satellitterne). De enkeltes landes bidrag beregnes ud fra landenes bruttonationalindkomst (BNI). Fonden skal administreres af Kommissionen, der vil sikre, at de rette myndigheder med den rette ekspertviden bliver involveret i udviklingen og driften af GMES tjenesterne.

Vedrørende GMES' struktur og organisering har Kommissionen foreslået, at Kommissionen skal være ansvarlig for den overordnede politiske koordination, mens opgaver, der kræver mere specialiseret viden, skal delegeres til European Global Navigation Satellite System Agency (GSA), der ligeledes sikrer implementeringen af Galileo-programmet. For de mere tekniske opgaver delegeres de til myndigheder med spidskompetencer inden for de enkelte deltjenester såsom Det Europæiske Miljøagentur

GMES' data-politik skal fortsat basere sig på den nuværende forordnings principper om "full and open access".

3. Formål og indhold

Udkastet til rådskonklusioner fokuserer på tre dele: 1) finansiering, 2) struktur og 3) data og informationspolitik.

I forhold til 1) finansiering mindes der om, at GMES ikke har haft budgetmæssige overskridelser, og at det er usandsynligt, at budgetoverskridelser vil forekomme, da GMES er baseret på en struktur, der tillader omprioritering af indhold og formål. Desuden skal det tages i betragtning, at Kommissionens forslag om at finansiere GMES via mellemstatslige bidrag fra medlemslandene uden for den finansielle ramme er en ændring af tidligere praksis i forhold til transparens og budgetmæssig disciplin og er en stor udfordring for implementeringen af GMES.

Med hensyn til 2) struktur noteres Kommissionens foreslåede styringsstruktur fra 2014. Kommissionen inviteres til hurtigst muligt yderligere at klargøre den foreslåede forvaltningsstruktur.

Angående 3) data og informationspolitik opfordres Kommissionen til med inddragelse af relevante interessenter at færdiggøre definitionen på en datapolitik for GMES baseret på princippet om fuld og åben adgang.

I udkastet til rådskonklusioner opfordres Kommissionen til hurtigst muligt at forberede et lovforslag, der skal sikre implementeringen af GMES programmet mod fuld operationalisering uden forsinkelser og uden at overskride budgettet ved at følge de relevante procedurer inden for konteksten af forhandlingerne om den finansielle ramme.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Konsekvenser

Modellen for finansiering af GMES programmet er endnu ikke fastlagt. Kommissionen har foreslået, at GMES finansieres uden for den flerårige finansielle ramme. Den endelige finansiering og beløbsstørrelse fastsættes som led i forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme for 2014-2020.

Såfremt GMES placeres inden for den flerårige finansielle ramme, medfører forslaget en udgift på EU's budget på ca. 43,5 mia. kr. i perioden 2014-2020. Med den eksisterende EU-budgetnøgle, betaler Danmark ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved forslaget på 870 mio. kr.

Hvis GMES placeres uden for den flerårige finansielle ramme, og der nedsættes en særlig GMES-fond, vil bidrag fra medlemsstaterne ske på basis af landenes bruttonationalindkomster. De direkte statslige udgifter hertil må forventes at være ca. 870 mio. kr.

Den endelige placering og det endelige budget for GMES fastlægges som led i forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme for 2014-2020.

8. Høring

Sagen blev forelagt i EU-Specialudvalget for forskning den 18. januar 2012. Forelæggelsen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De fleste medlemslande bakker op om vigtigheden af GMES i forhold til miljø- og klimaovervågning. Det forventes, at flere toneangivende lande ønsker en stærkere reference til, at GMES skal finansieres inden for den finansielle ramme.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet videreførelse af et EU GMES-program. Danmark finder generelt, at alle udgiftsområder skal indeholdes i den finansielle ramme, hvorfor GMES programmet også skal placeres inden for den finansielle ramme. Spørgsmålet om finansieringen bør være på plads, inden man tager stilling til forvaltningsstrukturer inden for fonden. Regeringen støtter endvidere en definition af en datapolitik for GMES baseret på princippet om fuld og åben adgang.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 8 Horisont 2020

a-c

(a) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020)

KOM (2011) 809 endelig

(b) Forslag til Rådets afgørelse om særprogrammet til gennemførelse af Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020)

KOM (2011) 811 endelig

(c) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om reglerne for formidling og deltagelse i ”Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020)”

KOM (2011) 810 endelig

- *Orienterende debat*

1. Resumé

Kommissionens forslag til rammeprogram for forskning og innovation - Horisont 2020 (herefter Horisont 2020) dækker perioden 2014-2020. Forslaget om Horisont 2020 er på linje med Europas vækststrategi EU2020, der identificerede forskning og innovation som centrale mål til at opnå intelligent, bæredygtig og inkluderende vækst. Kommissionens forslag består af forslag til rammeprogram og et forslag til særprogram dækkende indsats vedrørende 'Videnskabelig topkvalitet' 'Industrielt lederskab' samt 'Samfundsmæssige udfordringer'.

Kommissionens forslag til regler for formidling og deltagelse i Horisont 2020 (herefter ”regler for deltagelse”) fastlægger de nærmere rettigheder og forpligtelser for enheder, der ønsker at deltage i Horisont 2020 og opstiller principper for anvendelse og formidling af resultaterne af deres deltagelse.

På Konkurrenceevnerådsmødet (forskningsdelen) den 21. februar 2012 forventes en orienterende debat om forslaget.

2. Baggrund

Kommissionen vedtog sin lovpakke om Horisont 2020 den 30. november 2011 med henblik på endelig vedtagelse i 2013 og igangsættelse i 2014.

Med henblik på at sætte dagsordenen for en bred europæisk høring om indholdet af det kommende rammeprogram præsenterede Kommissionen sine tanker om indretningen af det fremtidige forsknings- og innovationssamarbejde i sin grøn-bog fra den 9. februar 2011 (KOM(2011) 48) 'Fra udfordringer til muligheder: Mod en fælles strategisk ramme for EU-finansiering af forskning og innovation'. I grønbogen lagde Kommissionen op til en fælles strategisk ramme for det nuværende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (FP7), rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation (CIP) og Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT).

Samtidigt lagde Kommissionen op til, at det kommende rammeprogram skal adressere 'samfundsmæssige udfordringer', 'styrkelse af konkurrenceevnen' og 'styrkelse af Europas videnskabsgrundlag og det europæiske forskningsrum'.

Disse tanker har Kommissionen arbejdet videre med og har blandt andet afholdt en række seminarer struktureret efter disse tre mål. Tankerne er i store træk videreført i Kommissionens forslag til Horisont 2020.

Kommissionens forslag om Horisont 2020 er fremsendt med hjemmel i TEUF artikel 172 og artikel 182 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Kommissionens forslag til Horisont 2020's særprogram er fremsendt med hjemmel i TEUF artikel 172 og artikel 182 og skal behandles efter TEUF artikel 182 stk. 4, hvorefter Rådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Kommissionens forslag om regler for deltagelse er fremsendt med hjemmel i artikel 173, 183 og 188 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag består af 1) forordning om rammeprogrammet for Horisont 2020, 2) afgørelse om særprogrammet for Horisont 2020 med uddybende beskrivelse af aktiviteterne og 3) forordning om regler for deltagelse.

3.1 Forordningen om rammeprogrammet for Horisont 2020

Artikler

Kommissionen foreslår, at forordningen om Horisont 2020 tager udgangspunkt i 28 artikler.

I artikel 1 foreslås, at genstanden for forslaget er rammerne for Unionens støtte til forsknings- og innovationsaktiviteter.

I artikel 2 defineres begreberne 'forsknings- og innovationsaktiviteter', 'direkte aktioner', 'indirekte aktioner', 'offentlig-privat partnerskab' og 'offentlig-offentligt partnerskab'.

I artikel 3 foreslås, at Horisont 2020 skal være et syvårigt rammeprogram svarende til længden af de kommende finansielle perspektiver for EU for perioden 2014-2020.

I artikel 4 foreslås, at Horisont 2020 skal spille en central rolle i leveringen af Europas vækststrategi EU2020.

I artikel 5 foreslås, at Horisont 2020 har følgende tre aktivitetsområder: 'videnskabelig topkvalitet' 'industrielt lederskab' og 'samfundsmæssige udfordringer'.

I artikel 6 foreslås et samlet budget på 87,74 mia. euro (ca. DKK 653 mia.) fordelt på 27,818 mia. euro (ca. DKK 202 mia.) til videnskabelig topkvalitet, 20,280 mia. euro (ca. DKK 151 mia.) til industrielt lederskab, 35,888 mia. euro (ca. DKK 267 mia.) til samfundsmæssige udfordringer, 2,212 mia. euro (ca. DKK 16,5 mia.) til Det Fælles Forskningscenters ikke-nukleare aktiviteter og 1,542 mia. euro (ca. DKK 11,5 mia.) til Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi.

I artikel 7 foreslås, at Horisont 2020 skal være åben for associering af tredjelande.

I artikel 8 foreslås, at Horisont 2020 skal implementeres gennem et særprogram og et bidrag til det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT).

I artikel 9 foreslås, at Horisont 2020 skal gennemføres i overensstemmelse med den nye finansforordning

I artikel 10 foreslås, at Horisont 2020 kan finansiere direkte og indirekte aktioner.

I artikel 11 foreslås, at forordningen og regler for deltagelse finder anvendelse på de indirekte aktioner.

Ifølge artikel 12 skal der i gennemførelsen af Horisont 2020 tages hensyn til råd og bidrag fra rådgivende grupper.

Ifølge artikel 13 skal der etableres forbindelser og grænseflader mellem og inden for indsatsområderne.

Ifølge artikel 14 skal gennemførelsen af Horisont 2020 tage højde for den løbende udvikling inden for videnskab, teknologi, innovation, markeder og samfund.

Ifølge artikel 15 skal der være fokus på fremme af ligestilling mellem køn i forsknings- og innovationsaktiviteterne.

I artikel 16 foreslås det, at alle aktiviteter under Horisont 2020 skal gennemføres under overholdelse af etiske principper og den relevante nationale lovgivning, EU-lovgivning samt international lovgivning. Det foreslås, at følgende områder ikke kan blive finansieret:

1. forskning i reproduktiv kloning af mennesker
2. forskning, der sigter mod at ændre menneskers arvmasse på en måde, der gør ændringerne arvelige
3. forskning, der sigter mod at skabe menneskelige embryoner alene til forskningsformål eller for at fremskaffe stamceller, herunder ved kerneoverførsel mellem kropsceller.

Ifølge artikel 17 skal Horisont 2020 gennemføres i komplementaritet med andre EU-støtteprogrammer, herunder strukturfondene.

Ifølge artikel 18 skal der gives særlig opmærksomhed på at sikre tilstrækkelig deltagelse af SMV'er i Horisont 2020, og på at sikre at Horisont 2020 har tilstrækkelig innovationseffekt for SMV'er. Som en del af målene med særpro-

grammet 'samfundsmæssige udfordringer' og programmet 'lederskab inden for støtte- og industriteknologi' skal der indføres særlige foranstaltninger for SMV'er med innovationspotentialer, og der skal afsættes et øremærket beløb til disse foranstaltninger.

Ifølge artikel 19 kan dele af Horisont 2020 gennemføres gennem offentlig-private partnerskaber, der skal identificeres baseret på en række fastlagte kriterier. I et begrænset antal tilfælde kan der ydes støtte til eksisterende fællesforetagender etableret under det syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration, nye offentlig-private partnerskaber baseret på art. 187 TFEU og til andre finansieringsorganer jævnfør den nye finansforordning.

Ifølge artikel 20 skal Horisont 2020 bidrage til at styrke offentlig-offentlige partnerskaber, hvor aktioner og programmer på nationalt og regionalt niveau implementeres fælles inden for EU. Særlig opmærksomhed skal gives til fælleseuropæisk programlægning mellem EU's medlemslande. Offentlig-offentlige partnerskaber kan støttes gennem et ERA-NET instrument og gennem artikel 185-initiativer.

I artikel 21 foreslås det, at Horisont 2020 skal være åben for deltagelse af juridiske enheder i tredjelande og internationale organisationer. Internationalt samarbejde vil blive fremmet i Horisont 2020. Særlige aktiviteter til at fremme internationalt samarbejde vil blive gennemført i Horisont 2020 som en del af den samfundsmæssige udfordring 'rummelige, innovative og sikre samfund'.

Ifølge artikel 22 skal aktiviteter vedrørende kommunikation og udbredelse af resultater anses som en integreret del af alle aktiviteter.

I artikel 23 foreslås det, at Horisont 2020's kontrolsystemer skal sikre en passende balance mellem tillid og kontrol.

I artikel 24 foreslås det, at beskyttelsen af EU's finansielle interesser sikres gennem forordning nr. 2185/96.

Ifølge artikel 25 skal Kommissionen årligt systematisk monitorere gennemførelsen af Horisont 2020, særprogrammet og EIT og rapportere og udbrede resultaterne af monitoreringen.

Ifølge artikel 26 skal Kommissionen med hjælp fra eksterne eksperter udføre en midtvejsevaluering af Horisont 2020 og EIT senest i 2017 og en ex-post-evaluering senest i 2023.

I artikel 27 foreslås, at budgetrammen i artikel 6 også kan dække teknisk og administrativ bistand, som er nødvendig for at sikre overgangen mellem dette program og de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til afgørelse nr. 1982/2006/EF.

Ifølge artikel 28 skal denne forordning træde i kraft på tredjedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT).

EIT får midler direkte fra rammeprogrammet og er således ikke en del af særprogrammet.

Det specifikke mål er at integrere videntrekantens tre elementer - forskning, innovation og uddannelse - og dermed styrke Unionens innovationskapacitet og tage fat om samfundsmæssige udfordringer.

EIT skal primært, men ikke udelukkende, drives via videns- og innovationsfællesskaber (Knowledge and Innovation Communities – KIC's). Videns- og innovationsfællesskaberne skal primært adressere store samfundsmæssige udfordringer og skal gennem sine samplaceringscentre også være forbundet med regionalpolitik.

3.2 Særprogrammet i Horisont 2020

Særprogrammet indeholder tre aktivitetsområder: 'Videnskabelig topkvalitet', 'Industrielt lederskab' og 'Samfundsmæssige udfordringer'. Dertil kommer en del omhandlende Det Fælles Forskningscenters ikke-nukleare direkte aktioner.

I særprogrammet beskrives genstand, formål og budget, der alle er en refleksion af hovedafgørelsen om Horisont 2020.

Videnskabelig Topkvalitet

Særprogrammet 'Videnskabelig Topkvalitet' indeholder fire overordnede aktivitetsområder: 'Det Europæiske Forskningsråd', 'fremtidige og nye teknologier', 'Marie Curie-aktiviteter' og 'forskningsinfrastrukturer'.

Det Europæiske Forskningsråd

Det Europæiske Forskningsråd vil fremme frontlinjeforskning i verdensklasse. Det europæiske forskningsråd skal støtte forskerinitieret grundforskning inden for alle forskningsdiscipliner. Det eneste evalueringskriterium er excellence.

ERC's aktiviteter bestemmes af ERC's eget videnskabelige råd, der skal arbejde efter principperne videnskabelig excellence, autonomi, effektivitet, transparens og ansvarlighed. Det Europæiske Forskningsråds videnskabelige råd etablerer strategi, årligt arbejdsprogram og procedurer for evaluering af projektforslag

Fremtidige og nye teknologier

Aktiviteterne inden for fremtidige og nye teknologier (FET) vil konkretisere forskellige arbejdsmetoder fra helt åbne til forskellige grader af strukturering af emner, samfund og finansiering omkring tre søjler.

De overordnede aktivitetsområder i forslaget er: 'FET-Open: fremme af nye idéer', 'FET-Proactive: fremme af nye temaer og samfund' og 'FET-Flagships: håndtering af store tværfaglige videnskabelige og teknologiske udfordringer'.

Marie Curie-aktioner

Det specifikke mål er at sikre den bedst mulige udvikling og den mest muligt dynamiske brug af Europas intellektuelle kapital for at opnå nye kvalifikationer og innovation og således udnytte potentialet fuldt ud i alle sektorer og regioner.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Fremme af nye færdigheder gennem indledende forskeruddannelser af topkvalitet', 'Fremme af topkvalitet gennem mobilitet på tværs af grænser og sektorer', 'Stimulering af innovation gennem gensidigt inspirerende videnudveksling', 'Øgede strukturelle virkninger gennem samfinansiering af aktiviteter' og 'Specifikke støtteaktioner og politiske aktioner'.

Europæisk forskningsinfrastruktur

Det specifikke mål er at udruste Europa med forskningsinfrastruktur i verdensklasse, der er tilgængelig for alle forskere i og uden for Europa, så deres potentielle for videnskabelige fremskridt og innovation kan udnyttes fuldt ud.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Udvikling af europæiske forskningsinfrastrukturer frem til og ud over 2020', 'Fremme af forskningsinfrastrukturers innovationspotentiale og deres menneskelige kapital' og 'Styrkelse af en europæisk politik for forskningsinfrastruktur og internationalt samarbejde'.

Industrielt lederskab

'Industrielt lederskab' indeholder tre aktivitetsområder 'Lederskab inden for støtte- og industriteknologi', 'Adgang til risikovillig kapital' og 'Innovation i små og mellemstore virksomheder'

Lederskab inden for støtte- og industriteknologi

Det specifikke mål er at opretholde og opbygge globalt lederskab inden for støtteteknologi samt rumforskning og innovation, der danner grundlag for konkurrenceevne i en række eksisterende og fremspirende industrier og sektorer.

Programmet indeholder aktiviteter inden for informations- og kommunikationsteknologi, nanoteknologi, avancerede materialer, bioteknologi, avanceret produktion og forarbejdning og rumforskning.

Adgang til risikofinansiering

Det specifikke mål er at medvirke til at rette op på markedssvigt, når det gælder adgang til risikovillig kapital til finansiering af forskning og innovation.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er lånefaciliteten og egenkapitalfaciliteten.

Innovation i SMV'er

Det specifikke mål er at stimulere væksten ved at øge graden af innovation i SMV'er, dække deres forskellige innovationsbehov gennem hele innovationskredsløbet for alle typer innovation og derved skabe hurtigere voksende internationalt aktive SMV'er.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Mainstreaming af SMV-støtte' og 'Særlig støtte'.

Samfundsmæssige udfordringer

'Samfundsmæssige udfordringer' indeholder aktiviteter inden for seks samfundsmæssige udfordringer; 'Sundhed, demografisk udvikling og velfærd', 'Fødevarer, sikkerhed, bæredygtigt landbrug, havforskning og bioøkonomi', 'Sikker, ren og effektiv energi', 'Intelligent, grøn og integreret transport', 'Klimaindsats, ressourceeffektivitet og råvareforsyning' og 'Rummelige, innovative og sikre samfund'.

Sundhed, demografisk udvikling og velfærd

Det specifikke mål er at forbedre livslang sundhed og velfærd for alle.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder inkluderer 'forståelse af determinanter for sundhed, bedre sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse'; 'Udvikling af effektive screeningprogrammer og bedre vurdering af sygdomsdisposition', 'Bedre overvågning og beredskab'; 'Sygdomsforståelse'; 'Udvikling af bedre forebyggende vacciner'; 'Bedre diagnoser'; 'Brug af in-silico-lægemidler til bedre forvaltning og forudsigelse af sygdomme'; 'Sygdomsbehandling'; 'Overførsel af viden til klinisk praksis og skalerbare innovationsaktioner'; 'Bedre anvendelse af sundhedsdata'; 'Overførsel af viden til klinisk praksis og skalerbare innovationsaktioner'; 'Bedre anvendelse af sundhedsdata'; 'Bedre videnskabelige redskaber og metoder til støtte af politikformulering og lovgivningsmæssige behov'; 'Aktiv aldring, uafhængighed og intelligente omgivelser'; 'Individuel indflydelse på sundhedsmæssig selvforvaltning'; 'Fremme af integreret behandling' 'Optimering af sundhedssystemernes effektivitet og nedbringelse af uligheder gennem evidensbaseret beslutningstagning og formidling af bedste praksis samt innovative teknologier og tilgange'.

Fødevarer, sikkerhed, bæredygtigt landbrug, havforskning og bioøkonomi

Det specifikke mål er at sikre tilstrækkelige forsyninger af sikre fødevarer af høj kvalitet og andre biobaserede produkter gennem udvikling af produktive og ressourceeffektive primærproduktionssystemer, fremme af tilknyttede økosystemtjenester sammen med konkurrencedygtige lavemissionskæder. Dette vil fremskynde overgangen til en bæredygtig europæisk bioøkonomi.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Bæredygtigt landbrug og skovbrug', 'En bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugsfødevarerindustri, som leverer en sikker og sund kost'; 'Udnyttelse af levende marine ressourcers potentiale' og 'Bæredygtige og konkurrencedygtige biobaserede industrier'.

Sikker, ren og effektiv energi

Det specifikke mål er at indføre et pålideligt, bæredygtigt og konkurrencedygtigt energisystem, set i lyset af de stadig mere knappe ressourcer, stigende energibehov og klimaændringerne.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Nedbringelse af energiforbruget og CO₂-fodaftrykket gennem intelligent og bæredygtig anvendelse'; 'Billig og kulstoffattig elforsyning'; 'Alternative brændstoffer og mobile energikilder'; 'Et intelligent, fælleseuropæisk elnet'; 'Ny viden og nye teknologier'; 'Håndfaste beslutninger og offentlighedens deltagelse' og 'Udbredelse af energiinnovation på markedet og styrkede markeder og forbrugere'.

Intelligent, grøn og integreret transport

Det specifikke mål er at udvikle et europæisk transportsystem, der er ressourcebesparende, miljøvenligt, sikkert og integreret til gavn for borgerne, økonomien og samfundet.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Ressourceeffektiv transport med respekt for miljøet'; 'Bedre mobilitet, færre trafikpropper og øget sikkerhed'; 'Den europæiske transportindustri i det globale førersæde' og 'Samfundsøkonomisk forskning og fremadrettede aktiviteter vedrørende politiske beslutninger'.

Klimaindsats, ressourceeffektivitet og råvareforsyning

Det specifikke mål er at udvikle en ressourceeffektiv økonomi, der er robust over for klimaforandringer, og som opfylder den voksende verdensbefolknings behov inden for bæredygtige rammer for planetens naturressourcer. Aktiviteterne skal bidrage til at forbedre Europas konkurrenceevne og øge trivlsen, alt imens de sikrer miljømæssig integritet og bæredygtighed, holder den gennemsnitlige globale opvarmning på under 2 °C og gør det muligt for økosystemerne og samfundet at tilpasse sig klimaforandringerne.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Bekæmpelse af klimaforandringer og tilpasning hertil'; 'Bæredygtig forvaltning af naturressourcerne og økosystemerne'; 'Sikring af bæredygtig forsyning af råstoffer uden for energi- og landbrugsområdet'; 'Fremme overgangen til en grøn økonomi gennem miljøinnovation' og 'Udvikling af omfattende globale observations- og informationssystemer på miljøområdet'.

Rummelige, innovative og sikre samfund

Det specifikke mål er at fremme rummelige, innovative og sikre europæiske samfund på baggrund af hidtil usete forandringer og voksende global indbyrdes afhængighed.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Rummelige samfund', 'Innovative samfund' og 'Sikre samfund'.

Det Fælles Forskningscenters (JRC) ikke-nukleare aktiviteter

Det Fælles Forskningscenter (JRC) vil gennemføre forskning for at forbedre det videnskabelige grundlag for politiske beslutninger, øge vores indsigt i de naturlige processer, der ligger bag de samfundsmæssige udfordringer, og undersøge nye videnskabelige områder og teknologier, blandt andet gennem et program vedrørende forberedende forskning.

3.3 Regler for deltagelse og formidling

Ad I Indledende bestemmelser, art. 1-4

Reglerne for deltagelse gælder for deltagelse i indirekte foranstaltninger, men ikke i direkte foranstaltninger, der udføres af Det Fælles Forskningscenter.

Ad II Regler for deltagelse

Ad Iii. Generelle bestemmelser, art. 5-7

Enhver juridisk enhed må deltage i aktioner. De konkrete arbejdsprogrammer kan dog stille yderligere krav som eksempelvis udelukkelse af juridiske enheder etableret i tredjelande.

Ad Iiii. Tilskud, art. 8-33

Som minimum skal der i hver aktion deltage tre uafhængige juridiske enheder, der hver er etableret i forskellige medlemsstater eller associerede stater. Dog kan der undtages herfra, hvad angår SMV'er og hvad angår Det Europæiske Forskningsråd. Tilskud kan være af hvilken som helst type beskrevet i EU's finansforordning.

Projektforslag skal evalueres efter kriterierne excellence, virkning og gennemførelsens kvalitet og effektivitet, dog undtaget for Det Europæiske Forskningsråd, hvor videnskabelig excellence er eneste vurderingskriterium.

Horisont 2020 kan finansiere op til 70 % af omkostningerne til udformning af prototyper, afprøvning, demonstration, eksperimentel udvikling, styring, markedsintroduktion og programstøtteforanstaltninger.

Horisont 2020 kan finansiere op til 100 % for alle andre typer aktiviteter.

Indirekte omkostninger skal refunderes med en fast sats på 20 % af de totale omkostninger.

Ad Iiiv Priser, offentlige indkøb og finansielle instrumenter art. 34-36

Kommissionen eller et tilskudsorgan kan uddele priser. Indkøb i form af prækommercielle eller innovative løsninger skal foretages ifølge finansforordningen. Finansielle instrumenter (for eksempel lån eller garantier) kan anvendes.

Ad Iivii. Ekspertes, art. 37

Kommissionen kan bistås af uafhængige eksperter ved bedømmelsen af forslag. Ekspertes findes og udvælges på grundlag af indkaldelse af ansøgninger fra enkeltpersoner samt indkaldelse henvendt til nationale forskningsorganer, institutioner eller virksomheder med henblik på opstilling af lister over egnede kandidater. Kommissionen kan udpege eksperter uden for disse lister. Kommissionen offentliggør lister over eksperter, der har deltaget i evalueringer.

Ad III. Reglerne for formidling af resultater, art. 38-51

Ad IIIi Resultater, art. 38-47

Resultater ejes af deltageren, der producerer dem. Hvis resultaterne kan anvendes erhvervsmæssigt, skal dens ejere sikre, at den beskyttes under behørig hensyntagen til de berettigede interesser, især kommercielle, som deltagerne i den pågældende aktion har.

Deltagerne skal nyttiggøre resultater eller sørge for, at de bliver nyttiggjort. Sker dette ikke, kan Kommissionen formidle disse resultater. Denne formidling må dog ikke krænke intellektuelle rettigheder og ejerens berettigede interesser. En deltager, der påberåber sig berettigede interesser, skal påvise, at han vil få påført uforholdsmæssig stor skade. Videreformidling af disse resultater må ikke ske før Kommissionen eller tilskudsorganet har foretaget en beslutning om hvorvidt de vil overtage ejerskabet og foretage de nødvendige forholdsregler for beskyttelse af ejerens rettigheder.

Ad IIIi Priser og udbud, art. 48-49

Støtte kan gives i form af priser, indkøb, prækommercielle indkøb og offentlige indkøb af innovative løsninger.

Ad IV Afsluttende bestemmelser, art. 50-52

Forordning(EF) nr. 1906/2006 ophæves med virkning fra den 1. januar 2014.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver, at forslagene er udformet med henblik på at opnå størst mulig merværdi og effekt på EU-plan og omfatter først og fremmest mål og aktiviteter, der ikke kan gennemføres effektivt, hvis medlemsstaterne handler hver for sig.

I lyset af at handling på EU-plan kan styrke de overordnede rammer for EU-samarbejdet om forskning og innovation med henblik på at bevare den kritiske masse på centrale områder anses nærhedsprincippet for respekteret.

6. Gældende dansk ret

Forslaget påvirker ikke gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Forslaget har ingen administrative konsekvenser udover indvirkningen på EU's budget. Forslaget medfører en udgift på EU's budget på ca. 658,1 mia. kr. i perioden 2014-2020. Med den eksisterende EU-budgetnøgle betaler Danmark ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved forslaget på ca. 13,2 mia. kr. Det endelige budget for Horizon 2020 fastsættes som led i forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme for 2014-2020.

8. Høring

Forslaget blev sendt i bred skriftlig høring, herunder i EU-specialudvalget for forskning med frist den 10. januar 2012. Sagen er endvidere behandlet på et møde i EU-Specialudvalget for forskning den 18. januar 2012. Behandlingen her gav ikke anledning til bemærkninger, der ikke er fremkommet i den skriftlige høring.

Herunder følger et resumé af hørings svarene i alfabetisk rækkefølge.

AC

AC ønsker en styrkelse af ERC. AC pointerer, at de udpegede samfundsudfordringer ikke er specifikt europæiske men globale, hvilket kræver større inddra-

gelse af tredjelande. Administrative forenklinger, et loft over antallet af tidsbegrænsede ansættelser og samme ansættelsesvilkår for Marie Curie gæsteforskere som deres kolleger på værtsuniversiteterne, skal gøre Horisont 2020 attraktivt for forskere.

Byggeriets organisationer

Byggeriets organisationer støtter et større markedsfokus med praksisnær forskning og SMV-inddragelse, dog ikke på bekostning af grundforskning. Byggeriets organisationer advarer mod at kombinere kriterier, eksempelvis om både excellence og erhvervsinddragelse i samme udbud. Under ”Industrielt Lederskab” foreslår Byggeriets organisationer, at byggeteknologier tilføjes støtte- og industri-teknologier og at problemorienteret forskning tilføjes ’Innovation i SMV’er’. Under samfundsmæssige udfordringer foreslås det at styrke ’Klimaindsats, resourceffektivitet og Råvareforsyning’ og tilføje eksisterende byggemiljø til de foreslåede emner og avancerede innovationsmetoder til nøgleteknologierne.

Danmarks Forskningspolitiske Råd (DFR)

DFR advarer mod, at budgetforslaget på 80 milliarder euro kan risikere at blive reduceret i forhandlingerne mellem økonomisk pressede medlemsstater. Forslaget om administrative forenklinger via strukturelle omorganiseringer støttes, men forenklingens fokus skal i høj grad rettes mod de konkrete programmer, hvor antallet af timesedler og tiden fra indgivelse af ansøgning til indgåelse af kontrakt skal mindskes. DFR mener, at ERC, Marie Curie, SMV-inddragelse og en fælleseuropæisk infrastruktur skal opprioriteres, mens EIT, JRC og Joint Programming bør nedprioriteres indtil resultaterne af disse programmer har gennemgået en evaluering.

Danmarks Rederiforening

Danmarks Rederiforening mener, at den foreslåede forskningsindsats på fremdriftsteknologier er positivt, men p.t. eksisterer der ikke alternativer til fossile brændstoffer for skibsfarten. I stedet er løsningen at øge energieffektiviteten. Konkurrenceevnen afhænger ikke udelukkende af teknologisk innovation. Også en liberalisering af markedet er nødvendig. Forskningsindsats i forhold til mobilitet, transportkæder og logistik kan fremme et tilbagestående indre europæisk marked for skibsfart. Danmarks Rederiforening støtter en europæisk forskningsindsats i pirateri.

Dansk Energi

Dansk Energi støtter forslaget om at lette omstillingen til en grøn økonomi via en øget indsats på energi- og transportområderne. Set i lyset af kernekraftens udfasning i mange europæiske lande bør fortsat støtte til Euroatom-programmet overvejes.

Dansk Magisterforening:

Dansk Magisterforening støtter Kommissionens fokus på samfundsudfordringer, og at samfundsvidenskab og humaniora inddrages. Kommissionen kritiseres for et overdrevent fokus på SMV’er og industri. Dårlige og usikre ansættelsesvilkår under Marie Curie skal afhjælpes via en opfølgingsmekanisme. Ligestilling og uddannelseskvalitet kan styrkes, hvis der sættes et loft over antallet af forskere på tidsbegrænsede ansættelser og et specifikt overhead til undervisning indbygges i programmernes opslag. Administrative forenklinger bydes velkomne.

Danmarks Tekniske Universitet (DTU)

DTU mener, at det er positivt, at de nuværende programmer for konkurrenceevne- og innovation og Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi lægges sammen med det nuværende rammeprogram for forskning under Horisont 2020. DTU mener også, at det er positivt med administrative forenklinger og en 100 % EU-finansiering af forskningsaktiviteter i stedet for de nuværende 75 %. Dog skal muligheden for at vælge at få betalt de fulde indirekte omkostninger fastholdes, og Kommissionens forslag om et fast overhead på 20 % kritiseres, da man risikerer, at ikke alle omkostninger ved forskningsprojektet dækkes. De såkaldte synergy grants under Det Europæiske Forskningsråd skal styrkes og inddragelse af flere deltagere skal tillades – også fra tredjelande. Opslag under programmet ”Industrielt lederskab” skal være åbne og defineres ud fra både erhvervsliv og forskermiljøers dagsordner, hvor projekter med høj risiko og gevinst finansieres.

Dansk Nefrologisk Selskab

Inden for samfundsudfordringen ”Sundhed, demografiske ændringer og trivsel” mener Dansk Nefrologisk Selskab, at særligt kronisk nyresygdom (CKD) bør være en prioritet, da sygdommen rammer 10 % af befolkningen og koster 400.000 kroner årligt per patient. Via en tværfaglig tilgang og inddragelse af medicinalindustrien og it-teknologi kan en europæisk forskningsindsats bidrage til CKDs forebyggelse.

Danske Regioner

Danske Regioner mener, det er glædeligt at den finansielle ramme forhøjes, at der er fokus på administrativ forenkling og at forskning og innovation integreres. Danske Regioner støtter forslaget om sundhed som et særligt indsatsområde. Der bør være fokus på at sikre at betydningsfulde forskningsresultater når ud til patienterne ved støtte til kliniske forskningsforsøg. Det er godt med øget inddragelse af SMV’ere og industri med udgangspunkt i faglige argumenter. Danske Regioner mener også offentlig forskning i ikke-rentabel medicin er nødvendig men ikke nødvendigvis oplagt for industrien at medvirke i. SMV’ers inddragelse skal ske via den foreslåede koordinering med Europæiske Innovationspartnerskaber (EIP) og bedre adgang til udbuddene i programmet ”Industrielt Lederskab”.

Danske Universiteter

Danske Universiteter finder det positivt, at budgettet foreslås forhøjet, at administrative forenklinger gennemføres, at Det Europæiske Forskningsråd styrkes og gives større administrativ autonomi. Tværfaglige løsninger og internationalt samarbejde er nødvendigt for at løse de samfundsmæssige udfordringer. Finansieringen skal så vidt muligt ske via en fast rate for betaling af indirekte omkostninger. Modellen, hvor de fulde indirekte omkostninger finansieres skal stadig være en mulighed, om end denne opleves som administrativt mere besværlig. Forskningskvalitet og ikke antallet af inddragne SMV’ere bør stadig være primære udvælgelseskriterium.

I tillæg til høringsvaret sendt gennem Danske Universiteter lægger Aarhus Universitet vægt på, at den foreslåede overheadrate på 20 % skal øges til 40-50 %

Det Frie Forskningsråd (DFF)

DFF ser positivt på samfundsudfordringer som struktur for Horisont 2020, men

kritiserer at samfundsvidenskab og humaniora kun foreslås som støttevidenskab uden et selvstændigt opslag. Det Europæiske Forskningsråd, infrastruktur og administrative forenklinger støttes. Konkrete kritikpunkter er, at fremtidige og nye teknologier er for snævert defineret og ikke medtager danske styrkepositioner som IT og brugersystemer. Desuden skal software nævnes under IKT-programmet.

Det Strategiske Forskningsråd (DSF)

Det Strategiske Forskningsråds lægger vægt på, at opdelingen mellem industrielt lederskab og samfundsmæssige udfordringer ikke fører til, at løsningen af de samfundsmæssige udfordringer ikke indtænker styrkelsen af industrielt lederskab inden for områder som fødevarer, velfærdsteknologi og det medicinske område. Hvad angår regler for deltagelse lægger DSF vægt på, at de ikke hindrer globalt samarbejde.

DI

DI byder Kommissionens forslag velkommen. DI lægger vægt på, at Horisont 2020 gøres mere attraktivt for virksomheder, gennemgribende forenkles, fokuserer på nogle få store samfundsmæssige udfordringer, tiltrækker excellente forskere, projekter og virksomheder til de europæiske lande, skal virke teknologidrivende og netværksskabende samt fokuserer på at gøre europæisk produktion globalt konkurrencedygtig. DI er enig i den overordnede struktur. Hvad angår videnskabelig topkvalitet støtter DI en styrkelse af ERC, Eurostars og en fortsættelse af den europæiske erhvervs Ph.d.-ordning. Hvad angår samfundsmæssige udfordringer bakker DI op om valget af de seks foreslåede udfordringer. DI bakker også op om forenklingstiltagene i Kommissionens forslag.

Finansrådet

Finansrådet ønsker bredere og enklere opslag i Horisont 2020 med henblik på at øge virksomhedsdeltagelsen. De danske prioriteter i FORSK 2020-kataloget ses gerne gå igen i Horisont 2020. Særligt forskningsområderne IKT og finans-it skal konkret nævnes i forslaget. Løsning af it-sikkerhedsudfordringer i forhold til ”Det digitale Europa” er ligeledes en prioritet. Disse tværfaglige forskningsområder repræsenterer danske styrkepositioner. I mangel på risikovillig kapital bør det europæiske venturekapitalmarked udvikles, uden dog at forvride markedet og konkurrere med nationale ordninger som eksempelvis Vækstfonden.

FTF

FTF støtter Kommissionens forslag om at øge bevillingen til Horisont 2020. For at løse de seks samfundsmæssige udfordringer skal innovation være praksisnær, tværfaglig og inddrage medarbejdere, brugere og forskellige forskningsmiljøer inklusive professionsskoler og erhvervsakademier.

GTS

GTS støtter Europaparlamentets forslag om at øge budgettet til 100 milliarder euro i stedet for Kommissionens foreslåede 80 milliarder euro. I forhold til den konkrete projektfianciering kritiserer GTS Kommissionens forslag om en medfinansieringsrate på 100 % og 20 % overhead. I stedet foreslår GTS, at der finansieres 75 % af direkte omkostninger og 75 % overhead. Modsat Kommissionen mener GTS, at samme sats bør gælde, uanset om aktiviteten er henholdsvis ”forskning” eller innovation”, mens forskellige satser for forskellige institutioner

ønskes fastholdt. Kommissionens nye SMV-instrument støttes af GTS så længe udbuddene målrettes SMV'ernes ønsker og ikke strategisk-politiske hensyn.

Håndværksrådet

Håndværksrådet ser positivt på Horisont 2020s SMV-fokus. Udbuddene skal målrettes SMV'ere, særligt SMV'ere med under 50 ansatte. Administrativ forenkling med kortere og faseopdelte ansøgningsprocedurer og mindre konsortier støttes af Håndværksrådet.

IDA

Dansk Ingeniørforening, IDA, ser positivt på Kommissionens fokus på vækst via markedsdrevne innovation. Det skal ske via støtte til SMV'ere, demonstrations-faciliteter og ud fra en tværfaglig tilgang, der er nødvendig hvis Europas excellent grundforskning skal omsættes til konkrete produkter på markedet. Ifølge IDA får danske GTS'er en vigtig rolle i denne proces. Administrative forenklinger er nødvendige hvis SMV'ere skal deltage.

IT Universitetet

Ifølge IT Universitetet kan investeringer i it-forskning og innovation i både tværfaglige projekter og eksisterende styrkepositioner bidrage til at løse EU's store samfundsudfordringer. Dog bør software-forskning nævnes specifikt i Kommissionens forslag. I forhold til administrative forenklinger skal man konkret mindske antallet af timesedler for forskere, der er tilknyttet det pågældende EU-projektet på deltid.

Københavns Universitet (KU)

KU foreslår, at budgettet på 80 milliarder euro hæves til 100 milliarder euro. KU mener, at Kommissionens 6 samfundsudfordringer er et positivt tiltag, idet disse lægger op til tværfaglighed, så også humaniora og samfundsfaglige tilgange inddrages i teknologi og innovation. Det kræver dog brede og åbne calls, så der ikke konstrueres 6 nye siloer uden koordinering mellem sig. At ERC og grundforskningen styrkes er positivt, men excellence som eneste kriterium for udvælgelse er altafgørende. ERCs overkommelige administrationsbyrde er ligeledes et eksempel til efterfølgelse for andre programmer. KU ønsker gerne endnu større forenklingstiltag, end Kommissionen lægger op til. Industrideltagelse skal ske for at fremme forskningens kvalitet og skal ikke være et afgørende parameter, når ansøgninger prioriteres, mener KU.

Landbrug og Fødevarer

Landbrug og Fødevarer mener, at budgettet for Horisont 2020 som helhed og fødevarerprogrammet i særdeleshed bør øges. I forhold til den konkrete projektf finansiering kritiseres Kommissionens forslag om en medfinansieringsrate på 100 % plus 20 % overhead samt de forskellige satser for hhv. forsknings- og innovationsaktiviteter. Større erhvervsinvolvering sikres ved administrative forenklinger og en tættere tilknytning mellem fødevarerprogrammet og programmerne under "industrielt lederskab". De danske modeller for erhvervs-ph.d'er og innovationskonsortier foreslås gennemført på EU-plan. Indholdsmæssigt skal energiudfordringen inddrages i alle seks samfundsmæssige udfordringer, og særlig fokus bør lægges på danske styrkepositioner som forarbejdningssektoren og dyrevelfærd.

LO

LO ser positivt på de foreslåede administrative forenklinger, den tværfaglige tilgang til samfundsudfordringerne og sammenlægningen af de nuværende programmer for konkurrenceevne- og innovation og Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi under Horisont 2020. I programmet ”industrielt lederskab” skal tiltagene rettes mod praktisk innovation i stedet for at være forskningsdrevne. Derimod skal forskning i selve den industrielle produktion og forskning i arbejdsmarkedet støttes.

LVS og Lægeforeningen

Lægevidenskabelige selskaber (LVS) og Lægeforeningen støtter Kommissionens forslag om at øge bevillinger til Det Europæiske Forskningsråd og Marie Curie. At sundhedsforskningen kun modtager 10 % af midlerne i Horisont 2020 kritiseres. Administrativ forenkling støttes. Konkret kan anbefalinger fra Det Nationale Samarbejdsforum for Sundhedsforskning; ”Sund Vækst” anvendes på EU-plan og én central ansøgningsindgang for EU-programmer efterlyses.

Vindmølleindustrien

Vindmølleindustrien mener, at budgetterne for Strategic Energy Technology Plan (SET-planen) og European Wind Initiative (EWI) ikke er tilstrækkelige for, at programmernes mål kan opfyldes. I stedet for at give vindkraft en specifik budgetpost ud fra en rangordning af energikilder, som Vindmølleindustrien ønsker, nævner Kommissionen blot vindkraft på lige fod med atomkraft og ”carbon capture and storage” (CSS).

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På konkurrenceevnerådsmødet den 6. december 2012 blev der efter Kommissionens præsentation af forslaget udvekslet indledende synspunkter herom. Der var en generel positiv modtagelse af forslaget og målsætningen om at skabe en tættere kobling mellem forskning og innovation. En række lande understregede betydningen af forenkling af reglerne for brugerne samt behovet for synergi med strukturfondene med henblik på kapacitetsopbygning.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark bakker generelt op om Kommissionens foreslåede struktur med tre hovedelementer, videnskabelig topkvalitet, industrielt lederskab og samfundsmæssige udfordringer.

Ligestilling

Danmark støtter forslaget om at sikre ligestilling og integration af et kønsperspektiv i forsknings- og innovationsaktiviteterne.

Etik

Danmark støtter forslaget om, at alle forsknings- og innovationsaktiviteter skal gennemføres under overholdelse af grundlæggende etiske principper.

Komplementaritet

Danmark støtter forslaget om at sikre komplementaritet med andre EU-støtteprogrammer, særligt strukturfondene, Konkurrenceevne og SMV-programmet (COSME) og uddannelsesprogrammerne.

Offentlig-private partnerskaber

Danmark er overordnet set positivt indstillet over for forslaget om at fortsætte de allerede eksisterende offentlig-private partnerskaber (OPP'er), herunder OPP'er etableret under traktatens Artikel 187. Danmark finder endvidere, at man skal bygge videre på de positive erfaringer fra FP7's Cooperation-program med SMV-rettede instrumenter med høje krav til deltagelse af industri og SMV'er kombineret med en tæt kontakt til slutbrugere.

Danmark er positivt indstillet over for forslaget om en fortsættelse af de fælles teknologiinitiativer, såfremt de lever op til rammerne for Horisont 2020. Dette gælder især forslaget om, at de fælles regler for Horisont 2020 skal gælde for alle offentlig-private partnerskaber. Nye teknologiinitiativer skal ligeledes kun sættes i gang, såfremt de afspejler prioriteterne for Horisont 2020 og tilføjer europæisk merværdi. Danmark ønsker samtidigt, at nye teknologiinitiativer begrænses og så kompleksiteten for ansøgere ikke forøges.

Danmark mener, der bør gøres mere for at inddrage SMV'er i videreudviklingen af de fælles teknologiinitiativer, herunder for at skabe en tæt kontakt til slutbrugere.

Offentlig-offentlige partnerskaber

Offentlig-offentlige partnerskaber (P2P) er en måde at styrke forskningssamarbejdet, hvor det er medlemslandene og de associerede lande, der leder processen. Erfaringerne viser, at P2P's er en meget effektiv måde til at undgå fragmentering og opnå bedre koordinering af forskningen i Europa. Finansieringen af disse initiativer skal hovedsagligt komme fra medlemslandene. I Kommissionens forslag lægges der op til større EU medfinansiering i fremtiden via ERA-net og artikel 185 instrumenterne, såfremt det sikres, at der er tilstrækkelig finansiel opbakning fra de deltagende lande.

Danmark støtter fortsat brug af offentlig-offentlige partnerskaber i form af ERA-NET, ERA-NET Plus, art. 185 initiativer og fællesprogramlægningsinitiativer (Joint Programming Initiatives - JPI's). Horisont 2020 skal bidrage til en fortsat styrkelse af disse partnerskaber.

Danmark støtter ligeledes udviklingen af et nyt forenklet og fleksibelt ERA-NET instrument, som er en sammensmeltning af de nuværende ERA-NET og ERA-NET plus- instrumenter.

Danmark støtter forslaget om, at nye artikel 185-initiativer, kun igangsættes så længe de lever op til de formulerede krav om bl.a. sammenhæng med Horisont 2020 prioriteterne og har en klar finansiel opbakning fra de deltagende lande.

Internationalt samarbejde

Danmark støtter, at Horisont 2020 stadig skal være åbent for deltagelse af forskningsorganisationer fra tredjelande. Horisont 2020 bør stadig være det mest åbne forskningsprogram i verden.

Endvidere støttes det fra dansk side, at samarbejde med tredjelande og internationale organisationer skal 1) understøtte Europas forskningsexcellence, 2) stimulere Europas konkurrenceevne, 3) bidrage til løsningen af de samfundsmæssige ud-

fordringer samt 4) komplementære udenrigs- og udviklingspolitiske målsætninger.

Endelig støtter Danmark, at forsknings- og innovationssamarbejde med tredjelande skal baseres på fælles interesser og gensidig nytte samt at reciprocitet i adgangen til forsknings- og innovationsprogrammer bør tilstræbes.

Evaluering

Danmark finder generelt, at det er vigtigt, at det sikres, at Horisont 2020 bidrager med reel merværdi i forhold til europæiske vækst og konkurrenceevne.

Danmark lægger derfor vægt på, at der på passende tidspunkter gennemføres evalueringer, som vurderer både tilrettelæggelse af rammeprogrammet og virkningen af programmet på europæisk vækst og konkurrenceevne samt den teknologiske udvikling i fællesskabet. Danmark kan støtte Kommissionens forslag om at gennemføre en midtvejsevaluering senest i 2017 og en slutevaluering af Horisont 2020 senest i 2023.

Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT).

Danmark støtter generelt en fortsættelse af EIT, da en yderligere integration af videntrekanten; uddannelse, forskning og innovation, er vigtig for at styrke Europas innovationskapacitet. Det støttes ligeledes fra dansk side, at EIT og EIT's videns- og innovationsfællesskaber (Knowledge and Innovation Communities - KICs) skal understøtte Unionens 2020-mål samt de generelle hovedmålsætninger i Horisont 2020.

Hovedideen bag KICs og deres virkemåde støttes fra dansk side, og Danmark finder, at Kommissionens forslag om en evaluering af EIT, støttet af et uafhængigt ekspertpanel, er vigtig. Danmark kan støtte de opstillede punkter, som EIT skal måles op imod, herunder EIT's evne til at bidrage til de prioriterede samfundsmæssige udfordringer og de specifikke målsætninger under "industrielt lederskab" programmet under Horisont 2020. Endelig kan Danmark støtte, at en tredje bølge af KICs under Horisont 2020 først kan igangsættes efter denne evaluering er gennemført.

Afgørelse om særprogrammet i Horisont 2020

Særprogrammet har tre hoveddele; videnskabelig topkvalitet, industrielt lederskab og samfundsmæssige udfordringer.

Videnskabelig Topkvalitet

Det Europæiske Forskningsråd

Danmark bakker op om et stærkt Europæisk Forskningsråd. Efter dansk mening bør Det Europæiske Forskningsråd i højere grad fokusere på at støtte yngre forskere.

Danmark støtter, at eneste udvælgelseskriterium fortsat skal være videnskabelig excellence. Fra dansk side anser man det for vigtigt at fastholde dette, da det er afgørende for, at Europa fortsat kan udvikle og fastholde forskere, der er blandt de bedste i verden.

Danmark understreger samtidig vigtigheden af at bevare Det Europæiske Forskningsråds autonomi, hvilket er godt afspejlet i Kommissionens forslag.

Fremtidige og nye teknologier (FET)

Danmark støtter forslaget om, at der i Horisont 2020 oprettes et selvstændigt program for fri og tværdisciplinær grundforskning i fremtidige og nye teknologier. Danmark lægger i den henseende særlig vægt på muligheden for støtte til radikalt nye, skrøbelige, tværfaglige og forskerinitierede idéer, hvor der endnu ikke er et etableret forskningsmiljø på europæisk plan. Danmark lægger ligeledes vægt på, at udmøntningen af midler under programmet sker i dialog med europæiske virksomheder.

Marie Curie-aktioner

Danmark støtter ideen om at gøre Europa mere attraktiv for de bedste talenter og etablerede forskere og er enig i behovet for at styrke forskerrekuttering, forskeruddannelse, forskermobilitet og forskeres karrieremuligheder. Marie Curie aktionerne er et af de redskaber, der kan løfte denne opgave. Særligt træningen af yngre forskere, samarbejdet mellem offentlige og private forskere og sektorer samt tiltrækning af excellente forskere fra lande uden for EU er danske prioriteter. Disse tre fokuspunkter er alle inkluderet i Kommissionens forslag til Marie Curie-aktionerne i Horisont 2020. Herudover er der en særlig interesse fra dansk side i en fortsættelse af den europæiske erhvervs-PhD-ordning, såfremt pilotprojektet bliver en succes.

Danmark har ligeledes noteret sig, at der i forslaget er inkluderet samfinansieringsordninger med nationale mobilitetsprogrammer. Danmark bakker op om dette initiativ, men hovedvægten bør ligge i de tre ovennævnte fokuspunkter, så disse områder ikke udhules.

Europæisk forskningsinfrastruktur

Danmark er enig i behovet for en europæisk indsats for at sikre etablering af ny avanceret og kostbar forskningsinfrastruktur, idet adgangen til sådanne faciliteter er afgørende for grundforskning, teknologisk udvikling og forskeruddannelse på højeste niveau. Danmark lægger i den forbindelse vægt på, forskningsintensive virksomheders adgang til og brug af fælles forskningsfaciliteter. Danmark lægger vægt på, at forskningsinfrastrukturer prioriteres både inden for den teknisk- og naturvidenskabelige forskning, men også inden for samfundsvidenskab og humaniora, og at man generelt har fokus på udvikling af e-infrastruktur. Danmark støtter et fokus på globalt samarbejde om forskningsinfrastruktur.

Industrielt lederskab

Lederskab inden for støtte- og industriteknologier

Danmark støtter, at informations – og kommunikationsteknologi, nanoteknologi, avancerede materialer, bioteknologi, avancerede produktionsteknologier og rumteknologier i programforslaget fremhæves som strategiske nøgleteknologier til at sikre Europas konkurrenceevne. Danmark støtter, at disse teknologier i meget høj grad gøres attraktiv for industriel deltagelse og understøtter offentlig/private samarbejder, samt at aktiviteter under dette indsatsområde også kan understøtte ikke-teknologidreven innovation i virksomheder, fx brug af designkompetencer og brugerinddragelse til udviklingen af innovative produkter, services og proces-

ser relateret til de udvalgte områder.

Danmark lægger stor vægt på, at indsats og resultater inden for disse teknologier i Horisont 2020 til stadighed bliver indtænkt og finder anvendelse på tværs af Horisont 2020. Herunder er det særlig vigtigt, at der skabes en klar og transparent styringsmæssig sammenhæng med de programmer, der udvikles under "Samfundsmæssige Udfordringer", hvor der vil være stort behov for koordination. Danmark noterer sig, og finder det positivt, at Kommissionens programforslag nævner fælles finansiering mellem søjle to og søjle tre, hvor det skønnes relevant.

Det er positivt, at der vil være en inddragende og systematisk tilgang til sikkerheds- og risikovurderingen af nye teknologier inden for både nano- og bioteknologi.

Adgang til risikofinansiering

Fra dansk side lægges vægt på etableringen af et velfungerende europæisk marked for venturekapital. EU-initiativer på dette område skal således være orienteret mod, at markedet for venturekapital bliver selvbærende på længere sigt. Et stærkere marked for venturekapital kan forbedre mulighederne for risikovillig kapital for SMV'er og derved bidrage til vækst og beskæftigelse.

Finansielle instrumenter, der er rettet mod at forbedre adgangen til finansiering for SMV'er, skal være så fleksible og brede som muligt for at sikre, at relevante aktører har kapacitet til at søge og administrere ordningerne. Det er vigtigt, at de administrative procedurer, der er forbundet med ordningerne ikke hindrer aktører i små medlemslande i at søge.

Samtidig bør det sikres, at de administrative procedurer er så simple så muligt, således at det gøres nemt for aktører at søge. Der bør derfor etableres få afdelinger med bredere ansøgningskriterier.

Innovation i små og mellemstore virksomheder

Danmark lægger vægt på, at SMV-programmerne skal være rettet mod både de forskningsaktive og de forskningskøbende SMV'er. Danmark støtter forslaget om en videreførelse af Eurostars programmet og det nye SMV-instrument i Horisont 2020.

Fra dansk side lægges desuden vægt på, at initiativer i "Innovation i SMV'er" har en tydelig EU-merværdiskabende effekt og ikke overlapper med øvrige EU-programmer og allerede eksisterende nationale tiltag.

Danmark lægger derudover vægt på, at innovation i SMV'er ligeledes har fokus på kommercialisering i innovative virksomheder.

Samfundsmæssige udfordringer

Danmark støtter overordnet de seks foreslåede udfordringer, som skønnes at være et godt grundlag for at sikre den nødvendige balance mellem kontinuitet og fornyelse i rammeprogrammet. Danmark støtter derudover en høj grad af erhvervs-mæssig involvering i strategiske beslutninger for at sikre, at samfundsmæssige

behov for nye produkter og serviceydelser hurtigt identificeres og imødekommes, samt at forskningsresultater udnyttes kommercielt.

Danmark finder det vigtigt, at der sikres en tværvideenskabelig tilgang til løsningen af de samfundsmæssige udfordringer. Danmark lægger derfor vægt på, at beskrivelserne af alle de samfundsmæssige udfordringer også understøtter, at en bedre forståelse for menneskelig opførsel, kultur, livssituationer og adfærd inddrages i udviklingen af den teknologi, der støttes af Horisont 2020.

Der er behov for at tage hensyn til grænsefladerne mellem udfordringerne og resten af programmerne, særligt lederskab inden for støtte- og industriteknologier.

Sundhed, demografisk udvikling og velfærd

Danmark støtter de foreslåede emner, der i høj grad falder sammen med danske styrkepositioner og prioriteter. Specifikt støtter Danmark den foreslåede tilgang, hvor der tages udgangspunkt i eksempelvis udvikling af metoder og redskaber i kombination med fokus på sundhedfremme samt forebyggelse, diagnostik og behandling af sygdomme og lidelser – hele livet igennem. Der bør lægges særlig fokus på at sikre, at betydningsfulde forskningsresultater når ud i befolkningen og klinikkerne ved støtte til translationelle, kohorte baserede kliniske studier.

Fødevarerikkerhed, bæredygtigt landbrug, havforskning og bioøkonomi

Danmark er tilfreds med de hovedområder, der er identificeret i udfordringen "Fødevarerikkerhed, bæredygtigt landbrug, hav- og akvakulturforskning og bioøkonomi", idet disse er centrale for dansk fødevarerforskning- og produktion og omstillingen til det biobaserede samfund.

Danmark lægger vægt på, at der i Horisont 2020 afsættes midler til forskning i mulighederne for at anvende ny teknologi, som forventes at blive afgørende for udviklingen af det bæredygtige og biobaserede samfund, herunder ikke mindst en kombination af bioteknologi, nanoteknologi og IKT. Nye og effektive metoder til produktion, forarbejdning og distribution inden for jordbrug, fiskeri og akvakultur og nye bioteknologiske teknikker herunder bioraffinaderier er vigtige redskaber i omstillingen til en biobaseret økonomi, hvor forbedret produktivitet og konkurrenceevne er helt centrale aspekter. Desuden bør forbrugerens krav om sunde, sikre og velsmagende fødevarer af høj kvalitet adresseres i henhold til hele fødevarerikæden.

Sikker, ren og effektiv energi

Danmark støtter, at der i Horisont 2020 satses på forskning og udvikling af bæredygtige energiteknologier og -systemer, der kan effektivisere og sikre både energiforsyning og energiforbrug samt mindske afhængigheden af fossile brændsler og hermed bidrage til realiseringen af SET-planen. Samtidig er den anvendelsesorienterede forskning afgørende for at få omsat ny viden til fremtidens energisystemer.

Fra dansk side ønsker man helt særligt at betone behovet for udvikling og demonstration inden for vedvarende teknologier som 1) vindkraft, herunder offshore, 2) bioenergi, herunder biogas, 3) biomasseforædling og bioraffinering, 4) brændselsceller og 5) fjernvarmeproduktion, som skønnes at have særligt store udviklingspotentialer. Derudover lægger Danmark stor vægt på, at udvikling af

energiinfrastruktur prioriteres i det kommende rammeprogram, som et vigtigt element i at sikre den europæiske energiforsyning. Danmark ser i øvrigt gerne, at programmet Intelligent Energi - Europa videreføres.

Intelligent, grøn og integreret transport

Det kan konstateres, at de vigtigste transportformer er dækket af forslaget. Fra dansk side lægges der vægt på, at temaet afspejler den balance som de forskellige transportformer har for den samlede europæiske transportstruktur og de udfordringer, som transportsektoren står overfor i de kommende år. Danmark finder derfor, at balancen i forslaget bør ændres, så særligt den tekniske del af luftfartsområdet kommer til at spille en mindre dominerende rolle i forhold til overfladetransporterne søfart, jernbane og bil. For så vidt angår luftfartsområdet bør fokus så vidt muligt prioriteres til anvendelse af lufttrafikstyring og alternative drivmidler. Danmark støtter Kommissionens forslag om en ikke-modal opdeling af programmet, således at der ikke, som i FP7, er en del til overfladetransport, luftfart og tværgående emner, men i stedet søges en holistisk og integreret tilgang til transportudfordringen.

Klimainsats, ressourceeffektivitet og råvareforsyning

Danmark kan støtte forslaget og finder, at det indeholder en velovervejet balance mellem teknologiske og ikke-teknologiske grønne løsninger til opnåelse af en bæredygtig, ressourceeffektiv og klimarobust økonomi. Målet er, at det kan bidrage til at styrke Europas konkurrenceevne og velfærd samtidig med at den globale opvarmning holdes under 2° C, og samfundet og naturen har mulighed for at tilpasse sig klimaforandringer. Danmark lægger vægt på, at aktiviteterne tilrettelægges, så programmet kan yde et substantielt bidrag til realiseringen af EU's køreplan for et ressourceeffektivt Europa samt EU's handlingsplan for ECO-Innovation. Derfor ser Danmark gerne, at miljødelen af indsatsen bliver mere tydelig. Desuden lægger Danmark vægt på, at temaet omfatter studier i oceaner og i polare og tropiske regioner, som er væsentlige for forståelsen af klimaændringer og deres indflydelse på såvel lokalbefolkningen, økosystemer og råstofudnyttelse, og at vand fremhæves som en vigtig ressource.

Inklusive, innovative og sikre samfund

I udfordringen 'inklusive, innovative og sikre samfund' lægges op til en videreførelse af FP7 temaerne for Samfundsvidenskab og Humaniora (SSH) og Sikkerhed. Danmark støtter, at denne udfordring omfatter både SSH og teknologiudvikling. Efter dansk opfattelse vil den nuværende formulering af denne udfordring kunne forbedres ved at introducere et gennemgående fokus på de samfundsmæssige og kulturelle aspekter af teknologisk udvikling og innovation. Dette mangler især på delemnet sikkerheds- og kommunikationsteknologi.

Det Fælles Forskningscenters (JRC) Ikke-nukleare aktiviteter

Danmark støtter det foreslåede fokus på samfundsmæssige udfordringer. Danmark mener generelt, at en større del af JRC's midler skal konkurrenceudsættes.

Forordning om regler for formidling og deltagelse

Fra dansk side prioriteres lettelser af de administrative byrder i forbindelse med ansøgning og deltagelse i Horisont 2020.

Færre særregler

Danmark finder det vigtigt, at man så vidt muligt får etableret ét fælles regelsæt med et maksimum af fælles regler og så få særregler som muligt. Den af Kommissionen foreslåede fleksibilitet forekommer hensigtsmæssig, såfremt anvendelsen af særreglerne begrænses mest muligt.

Medfinansieringsraterne og overheadraten

Danmark lægger vægt på, at der sker en betydelig forenkling af rammeprogrammet. Efter dansk opfattelse vil kombinationen af en fast medfinansieringsrate af de afholdte udgifter og en fast rate for de indirekte udgifter (overhead) føre til en betydeligt nemmere projektadministration for alle brugere. Derudover vil det medføre en betydelig nedgang i antallet af fejl i afrapporteringen af afholdte udgifter og reducere af time-to-grant. Efter dansk opfattelse er det afgørende, at deltagelsen i rammeprogrammet også fremover er attraktivt for forskningspartnere og at eventuelle ulemper opvejes af enklere regler. Danmark kan derfor støtte en fast medfinansieringsrate og en fast overheadrate.

Danmark finder, at afskaffelsen af forskellige medfinansieringsrater for forskellige deltagertyper og aktivitetstyper er et afgørende element i forenklingen. Særligt er det en forudsætning, at krav om registrering og afrapportering af timer og udgifter i forhold til aktivitetstypen bliver meget mindre detaljeret fremover. Især registrering per aktivitetstype og arbejdsplan bør afskaffes.

Immaterielle rettigheder

Danmark kan støtte de regler, der i Horisont 2020 lægges op til, for håndtering af immaterielle rettigheder, der lægges op til i Horisont2020.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for Konkurrenceevnerådsmødet den 5.-6. december 2011.

Punkt 8 d: Forslag til Rådets forordning om forsknings- og uddannelsesprogrammet for Det Europæiske Atomenergifællesskab (2014-2018), som komplementerer Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation
KOM (2011) 812
- Orienterende debat

1. Resumé

Kommissionens forslag til Euratom rammeprogrammet (2014-2018) – Euratom-programmet – vedrører indirekte aktioner inden for fusion (ekskl. ITER), fission og strålingsbeskyttelse samt direkte aktioner inden for nuklear sikkerhed foretaget af Det Fælles Forskningscenter (JRC). Euratom-programmet gennemføres denne gang i en forordning, hvor man tidligere har anvendt fire forskellige retsakter. Konstruktionen af ITER (International Thermonuclear Experimental Reactor) er holdt uden for programmet, idet Kommissionen foreslår, at finansieringen heraf ligger uden for den flerårige finansielle ramme. På fissionsområdet (inkl. strålingsbeskyttelse) er der i det store hele tale om en fortsættelse af forskningsaktiviteterne fra det 7. rammeprogram og dets 2-årige forlængelse, men dog med betydelig mere vægt på sikkerhed i forbindelse med eksisterende reaktorer. Hertil kommer, at JRC skal iværksætte særlige foranstaltninger for at imødegå de nye nukleare sikkerhedsudfordringer efter uheldet på atomkraftværket i Fukushima i Japan i marts 2011. På fusionsområdet skal programmet gennem det såkaldte EFDA-samarbejde sikre en hurtig opstart af ITER og sideløbende udvikle materialer til et demonstrationskraftværk samt udvikle og demonstrere relevante teknologier til demonstrationskraftværket, der udgør næste trin efter forsøgsreaktoren ITER.

På Konkurrenceevnerådsmødet (forskningsdelen) den 21. februar 2012 præsenterer Kommissionen forslaget af EIT.

2. Baggrund

Forslaget til Rådets forordning om forsknings- og uddannelsesprogrammet på det nukleare område for perioden 2014-2018 (i det følgende benævnt "Euratom-programmet") vedrører forskningsaktiviteter inden for kerneenergi (fusion og fission) og strålingsbeskyttelse. Forslaget er en integreret del af Horisont 2020 – rammeprogrammet for forskning og innovation. Det omfatter forsknings- og udviklingsprogrammet for fusionsenergi (ekskl. ITER, jfr. nedenfor), forskningsaktiviteter inden for fission og strålingsbeskyttelse og Det Fælles Forskningscenters direkte aktioner inden for nuklear sikkerhed.

ITER er omhandlet i en separat afgørelse, da finansieringen af dette projekt ligger uden for den flerårige finansielle ramme for perioden 2014-2020, som Kommissionen offentliggjorde den 29. juni 2011. Kommissionen har foreslået, at der afsættes 2.707 mio. EUR til ITER, men altså udenfor den flerårige finansielle ramme.

Ligesom Horisont 2020 er Euratom-programmet også omfattet af administrativ forenkling, hvor sigtet er at reducere de administrative omkostninger for deltagerne og at sætte skub i alle processer vedrørende indkaldelse af forslag (gælder kun området fission og strålingsbeskyttelse).

Euratom-traktaten begrænser varigheden af forskningsprogrammer på det nukleare område til fem år.

Euratom-programmet (2014-2018) gennemføres via en enkelt forordning, som fastsætter alle de nødvendige bestemmelser for gennemførelsen af nukleare forskningsaktiviteter. Tidligere var indholdet af den nuværende forordning dækket af fire forskellige retsakter: afgørelsen om rammeprogrammet, beslutningen om særprogrammet til gennemførelse af indirekte aktioner og beslutning om særprogrammet for Det Fælles Forskningscenters (JRC's) gennemførelse af direkte aktioner samt en forordning om regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse i foranstaltninger og for formidling af forskningsresultater.

Hjemmelsgrundlaget for Euratom-programmet er artikel 1, 2, 4 og 7 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, hvorefter udkast til programmet skal besluttet med enstemmighed under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg.

Kommissionen har hørt Euratoms Videnskabelige og Tekniske Udvalg, ligesom man har gjort brug af forskellige kilder ved udarbejdelsen af forslaget.

3. Formål og indhold

Euratom-programmet skal styrke rammeprogrammet for forskning og innovation på det nukleare område og koordinere medlemsstaternes forskningsaktiviteter for derved at forhindre dobbeltarbejde, fastholde en kritisk masse på nøgleområder og sikre, at offentlige midler udnyttes bedst muligt.

De tekniske mål er at forbedre den nukleare sikkerhed og strålingsbeskyttelse og at bidrage til den langsigtede dekarbonisering af energisystemet på en sikker og effektiv måde.

Programmet bidrager til flagskibsinitiativet "Innovation i EU" ved at støtte præ-kommerciel og tværgående nuklear forskning af relevans for den politiske beslutningsproces og ved at lette videns- og teknologioverførselen mellem den akademiske verden, erhvervslivet og de offentlige myndigheder. Ved at rette fokus mod uddannelse i alle aktiviteter og fremme konkurrenceevnen i den nuværende kerneindustri og oprette en ny højteknologisk industrisektor inden for navnlig fusionsenergi, vil Euratom-programmet endvidere skabe vækst og nye job på en lang række områder. Gennem støtte til fusionsforskning sikrer programmet således en hurtig opstart af ITER's idriftsættelse, og en udvikling af kvalificerede materialer til et demonstrationskraftværk, samtidig med at relevante teknologier til et sådant værk udvikles og demonstreres. Programmets aktiviteter omfatter forberedelser og skitseprojektering af et komplet demonstrationskraftværk samt undersøgelse af mulighederne i stellaratorer som kraftværkteknologi ("Stellaratoren" er et alternativt reaktorsystem, der muligvis kan anvendes i den demonstrationsreaktor, der skal følge efter ITER, hvis reaktorsystem bygger på "tokamakken").

Målet for JRC's nukleare aktiviteter er at støtte gennemførelsen af Rådets direktiv 2009/71/Euratom og 2011/70/Euratom samt Rådets konklusioner, der giver højeste prioritet til de højeste standarder for nuklear sikkerhed i EU og internati-

onalt. JRC skal navnlig mobilisere den nødvendige kapacitet og ekspertise til at bidrage til vurderingen og forbedringen af nukleare anlægs sikkerhed og den frede- lige anvendelse af kerneenergi m.m.

Aktiviteter for at opfylde programmets målsætninger i forbindelse med indirekte aktioner:

- Støtte **sikker drift af reaktorsystemer (herunder brændselskredsløbs- anlæg)** til brug i EU med fuldt fokus på de sikkerhedsmæssige aspekter, herunder alle aspekter af brændselskredsløbet, som f.eks. separation og transmutation (omdannelse) af langlivet affald til kortlivet.
- Bidrage til udviklingen af løsninger til **håndtering af radioaktivt slutfald**, herunder deponering i undergrunden og forskning relateret til dyb geologisk deponering af brugt brændsel og langlivet radioaktivt affald og demonstration af teknologier og sikkerhed.
- Støtte udviklingen og bæredygtigheden af **nukleare kompetencer** på EU-plan.
- **Fremme strålingsbeskyttelse.** Forskning med henblik på at kunne vur- dere risikoen ved lave strålingsdoser, medicinske anvendelser og håndte- ring af uheld for at tilvejebringe det videnskabelige grundlag for et ro- bust, retfærdigt og socialt acceptabelt beskyttelsessystem, som ikke i unødvendigt omfang begrænser den nyttige og udbredte anvendelse af stråling på det medicinske område og i industrien.
- Arbejde hen imod demonstration af **gennemførlighed af fusion** som energikilde for at sikre hurtig start af højeffektiv drift af ITER ved at ud- nytte eksisterende og relevante anlæg (herunder JET – Joint European Torus) og fremtidige fusionsanlæg.
- Skabe fundamentet for fremtidige fusionskraftanlæg ved at **udvikle ma- terialer, teknologier og skitseprojekter**, herunder forberedelse af et re- levant materialeprøvningsanlæg og forhandlinger om EU's deltagelse i en passende international ramme for dette anlæg. Aktiviteterne vedrørende udvikling og demonstration af relevante teknologier til et fusions- demonstrationskraftværk omfatter også forberedelser og skitseprojekte- ring af et komplet demonstrationskraftværk samt undersøgelse af mulig- hederne i andre reaktorkoncepter end tokamak konceptet som f.eks. stel- lator konceptet.
- Fremme **innovation og erhvervslivets konkurrence.**
- Sikre **tilgængelighed og brug af forskningsinfrastrukturer** af paneuro- pæisk relevans.
- Støtte til **den europæiske aftale om udvikling af fusionsenergi** gennem **EFDA (European Fusion Development Agreement).**

□ □

Aktiviteter for at opfylde programmets målsætninger i forbindelse med direkte aktioner på Det Fælles Forskningscenter (JRC):

- **Forbedre den nukleare sikkerhed, herunder brændsels- og reaktor- sikkerhed, affaldshåndtering og nedlukning samt nødberedskab.** JRC skal bidrage til udviklingen af værktøjer og metoder til at opnå høje sik- kerhedsstandarder for kernereaktorer og brændselskredsløb, som er rele- vante for Europa. I den forbindelse vil JRC yderligere styrke sit europæi- ske clearinginstitut for nukleare operatørers operationelle erfaringer, som

er oprettet for at imødegå de nye nukleare sikkerhedsudfordringer efter uheldet på atomkraftværket i Fukushima i Japan den 11. marts 2011. JRC's værktøjer og metoder omfatter også minimering af videnskabelig usikkerhed i forudsigelsen af nukleart affalds opførsel over lang tid samt styrkelse af EU's kapacitet til at reagere over for nukleare uheld og ulykker gennem videreudvikling af beredskabssystemer og modeller for radiologisk spredning i luften etc.

- **Forbedre sikkerheden i forbindelse med nuklear teknologi, herunder nuklear sikkerhedskontrol, ikke-spredning, bekæmpelse af ulovlig handel og nuklear eftersporning.** JRC vil rette størst mulig opmærksomhed mod ikke-spredning.
- **Styrke den videnskabelige ekspertise på det nukleare område med henblik på standardisering.** JRC skal videreudvikle det videnskabelige grundlag for nuklear sikkerhed (safety) og sikring (security). Der skal lægges vægt på forskning og udvikling af aktiviteter til fremme af forståelsen og modellering af fysiske, kemiske og grundlæggende egenskaber ved actinider (fællesbetegnelse for kunstige grundstoffer, der er tungere end uran). Hertil kommer forskning i konstruktionsmaterialers og nukleare materialers grundlæggende egenskaber og opførsel. Endvidere opsætning af en database for højpræcise nukleare referencedata vedrørende nuklear energi og ikke-nukleare anvendelser (f.eks. medicinsk anvendelse). Mht. standardisering i EU skal JRC tilvejebringe de nyeste nukleare standarder, referencedata og målinger.
- **Fremme videnforvaltning, uddannelse og erhvervsuddannelse.**
- **Støtte EU's politik om nuklear sikkerhed og den EU-lovgivning, der udvikles i den forbindelse.** I den forbindelse skal JRC koordinere den europæiske deltagelse i "Generation IV International Forum R&D Initiative" – kaldet GIF. JRC har således af medlemslandene fået mandat til at handle som gennemførelsesorgan for EU's deltagelse i GIF-projekter. JRC skal også videreudvikle det internationale forskningssamarbejde med centrale partnerlande og internationale organisationer såsom IAEA og OECD/NEA med henblik på at fremme EU's politikker på området for nuklear sikkerhed.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er endnu ikke blevet hørt.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at merværdien for Euratoms inddragelse i nuklear forskning er tæt forbundet med grænseoverskridende virkning, stordriftsfordele og medvirken til løsning af markedssvigt. Med Euratom-projekter inden for fission, fusion og strålingsbeskyttelse kan der opnås den fornødne "kritiske masse", samtidig med at den forretningsmæssige risiko mindskes, og der dannes grobund for private investeringer. Euratom aktioner har også central betydning for overførslen af nukleare færdigheder og viden på tværs af grænser og fremmer derved topkvalitet inden for forskning og innovation ved at styrke færdigheder, kvalitet og konkurrence i hele Europa og højne den menneskelige kapacitet gennem uddannelse, mobilitet og karriereudvikling.

Regeringen er enig i, at de anførte forskningsfelter ikke kan gennemføres af medlemsstaterne isoleret, hvorfor nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget har ikke konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Forslaget medfører en udgift på EU's budget på ca. 7.988 mio. euro i perioden 2014-2018. Med den eksisterende EU-budgetnøgle, betaler Danmark ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 160 mio. kr. Det endelige budget fastsættes som et led i forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme for 2014-2020.

8. Høring

Forslaget har været sendt til høring til EU-specialudvalget for forskning og blev desuden forelagt på et møde i EU-specialudvalget for forskning den 18. januar 2012. Forelæggelsen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev præsenteret på Konkurrenceevnerådsmødet (forskningsdelen) den 6. december 2011. Forhandlingerne er endnu ikke påbegyndt.

10. Regeringens generelle holdning

I forhold til fissionsforskningen er regeringen skeptisk overfor investeringer i nye reaktorsystemer og mener generelt, at budgetmidlerne bør koncentreres om sikkerhed og affaldshåndtering i forbindelse med eksisterende reaktorer samt om strålingsbeskyttelse.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 9 (a) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 294/2008 om oprettelse af det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi
KOM (2011) 817

(b) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om den strategiske innovationsdagsorden for EIT: EIT's bidrag til et mere innovativt Europa
KOM (2011) 822
- Præsentation ved Kommissionen

1. Resumé

Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) er etableret med det formål at bidrage til bæredygtig økonomisk vækst og konkurrenceevne gennem styrkelse af EU's og medlemslandenes innovationskapacitet. Med udgangen af 2013 udløber EIT's finansieringsramme, og derfor har Kommissionen præsenteret et forslag, hvori EIT videreføres som en integreret del af Horisont 2020

EIT vil i perioden 2014-2020 bidrage til opfyldelsen af det generelle mål for Horisont 2020 ved at integrere den såkaldte videnstrekant: videregående uddannelse, forskning og innovation. Denne integration finder hovedsageligt sted via videns- og innovationsfællesskaber (Knowledge and Innovation Communities - KICs).

Kommissionen har ligeledes præsenteret et forslag til den første strategiske innovationsdagsorden (SID) for EIT. I udkastet til SID fastlægges EIT's indsatsområder på lang sigt, som bl.a. omfatter en oversigt over de planlagte aktiviteter inden for videregående uddannelse, forskning og innovation i den syvårige periode fra 2014-2020.

Det finansielle bidrag til EIT bør ifølge Kommissionens forslag komme fra Horisont 2020, og finansieringsrammen fra Horisont 2020 for gennemførelsen af forordningen er i perioden fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020 foreslået fastsat til ca. 3,2 mia. EUR (løbende priser). Det foreslås i forslaget, at det finansielle bidrag fra EIT til etablerede og kommende KICs skal komme fra denne finansieringsramme.

2. Baggrund

Kommissionen vedtog sin lovpakke vedrørende Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) den 30. november 2011 med henblik på vedtagelse i 2013 og igangsættelse i 2014. Lovpakken indeholder et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 293/2008 om oprettelse af EIT samt et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om den strategiske innovationsdagsorden for EIT.

EIT er oprettet i medfør af forordning (EF) nr. 294/2008 med det formål at bidrage til bæredygtig økonomisk vækst og konkurrenceevne gennem styrkelse af EU's og medlemsstaternes innovationskapacitet.

Med henblik på at sætte dagsordenen for en bred europæisk høring om indholdet af det kommende rammeprogram præsenterede Kommissionen sine tanker om

indretningen af det fremtidige forsknings- og innovationssamarbejde i sin grøn-bog fra den 9. februar 2011 (KOM(2011) 48) 'Fra udfordringer til muligheder: Mod en fælles strategisk ramme for EU-finansiering af forskning og innovation'. I grønbogen lagde Kommissionen op til en fælles strategisk ramme for det nuværende Rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (FP7), rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation (CIP) og EIT.

Disse tanker har Kommissionen arbejdet videre med, og tankerne er i store træk videreført i Kommissionens forslag til "Horisont 2020 - rammeprogrammet for forskning og innovation" (herefter "Horisont 2020"), som Kommissionen vedtog 30. november 2011, hvor bl.a. EIT foreslås som en integreret del.

EIT vil i perioden 2014-2020 bidrage til opfyldelsen af det generelle mål for Horisont 2020, ved at integrere den såkaldte videnstrekant: videregående uddannelse, forskning og innovation. Denne integration finder hovedsageligt sted via videns- og innovationsfællesskaber (Knowledge and Innovation Communities - KICs), som bringer organisationer sammen om at løse samfundsmæssige udfordringer på lang sigt.

De foreslåede ændringer i forordningen om oprettelsen af EIT er baseret på erfaringerne fra den indledende periode, forslaget vedrørende EIT's strategiske innovationsdagsorden, som bygger på forslaget fra EIT's bestyrelse, henstillingerne fra den eksterne evalueringsrapport og Kommissionens udtalelse om evalueringen (KOM(2011) 816) samt resultaterne af høringer med EIT's interessenter.

Udkastet til den strategiske innovationsdagsorden (SID), som er et bilag til afgørelsen, bygger på resultaterne af en uafhængig evaluering af EIT's første periode og en høringsproces, der var åben for alle, der har en interesse i EIT's aktiviteter, herunder virksomheder, videregående uddannelsesinstitutioner og forskningsorganisationer samt nationale og regionale myndigheder.

I udkastet til SID fastlægges EIT's indsatsområder på lang sigt, som bl.a. omfatter en oversigt over de planlagte aktiviteter inden for videregående uddannelse, forskning og innovation i den syvårige periode fra 2014-2020.

Forslagene til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 293/2008 om oprettelse af EIT samt til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om den strategiske innovationsdagsorden for EIT er baseret på artikel 173, stk. 3 i traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og vil blive vedtaget efter den almindelige lovgivningsprocedure.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag består af 1) forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 293/2008 om oprettelse af EIT samt 2) et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om den strategiske innovationsdagsorden for EIT.

3.1 Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 293/2008 om oprettelse af EIT

Kommissionens forslag indebærer, at EIT i perioden 2014-2020 vil bidrage til opfyldelsen af målene for Horisont 2020, ved at integrere videnstrekanten af

forskning, innovation og uddannelse, jf. forslaget Artikel 1, punkt 2) om ændring af artikel 3.

For at sikre sammenhængende retlige rammer for deltagerne i Horisont 2020 bør Europa-Parlamentets og Rådets kommende forordning om regler for deltagelse og formidling i "Horisont 2020 - rammeprogrammet for forskning og innovation" (herefter benævnt regler for deltagelse) finde anvendelse på EIT. Endvidere er reglerne for forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder fastlagt i reglerne for deltagelse. Endelig er reglerne for deltagende stater og tredjelande fastlagt i forordningen om Horisont 2020.

Ifølge forslaget bør EIT indgå i direkte samarbejde med nationale og regionale repræsentanter og andre interessenter fra hele innovationskæden, da det kan skabe fordele for alle parter. For at gøre denne dialog og udveksling mere systematisk bør der afholdes et forum for EIT's interessenter, med henblik på at bringe så bredt et udvalg af interessenter som muligt sammen om tværgående spørgsmål. Det foreslås i Kommissionens forslag, at sammensætningen af EIT's organer bør forenkles. EIT's bestyrelses funktion bør strømlines, og bestyrelsens og direktørens roller og opgaver bør præciseres nærmere. Der er derfor i udkastet til ændring af forordningen bl.a. foreslået, at bestyrelsens størrelse fra 2014 ændres fra de nuværende 22 medlemmer til 12 medlemmer.

Endvidere bør der oprettes nye Knowledge and Innovation Communities (KICs), med angivelse af prioriterede indsatsområder samt tilrettelæggelse af og tidsramme for udvælgelsesprocessen, der tager afsæt i de betingelser, der er defineret i den strategiske innovationsdagsorden. Disse KICs bør udvide deres uddannelsesaktiviteter ved at tilbyde faglige kurser samt forsøge at skabe synergi med de relevante EU-initiativer. For at sikre en bredere deltagelse af organisationer fra forskellige medlemsstater i kommende KICs foreslås det, at partnerorganisationerne bør være etableret i mindst tre forskellige medlemsstater.

EIT's treårige arbejdsprogram bør tage højde for Kommissionens udtalelse om EIT's specifikke mål, som defineret i Horisont 2020, samt for programmets komplementaritet med EU's politikker og instrumenter.

Det finansielle bidrag til EIT bør ifølge Kommissionens forslag komme fra Horisont 2020, og finansieringsrammen fra Horisont 2020 for gennemførelsen af forordningen er i perioden fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020 foreslået fastsat til 3,2 mia. EUR (løbende priser - ca. DKK 24 mia.).

3.2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om den strategiske innovationsdagsorden for EIT

I Kommissionens forslag til en strategisk innovationsdagsorden (SID) fastlægges EIT's prioriterede områder i perioden 2014-2020, og forslaget omfatter en vurdering af dets økonomiske virkninger og evne til at skabe den størst mulige merværdi på innovationsområdet. SID er derfor et centralt værktøj for de europæiske beslutningstagere, når de skal fastlægge den strategiske kurs for EIT, samtidig med at instituttet selv får mulighed for at definere metoderne og midlerne til at nå de fastsatte mål.

Udkastet til SID omfatter detaljerede specifikationer og kommissorium for EIT's virksomhed, retningslinjerne for samarbejdet mellem bestyrelsen og videns- og

innovationsfællesskaberne (Knowledge and Innovation Communities - KICs) og de nærmere regler for finansieringen af de etablerede og kommende KICs.

Med henblik på de planlagte to bølger af udvælgelse af KICs i henholdsvis 2014 og 2018 er følgende temaer blevet udpeget til den første bølge, baseret på områdernes modenhed, den potentielle samfundsmæssige og økonomiske indvirkning samt mulighederne for synergivirkninger med andre initiativer.

Temaerne er:

- Innovation for sund levevis og aktiv aldring
- Råstoffer – bæredygtig efterforskning, udvinding, forædling, genanvendelse og substitution
- Food4future – bæredygtig forsyningskæde fra jord til bord.

I forbindelse med den anden bølge i 2018 vil de resterende temaer (mobilitet i byer, produktion med høj værditilvækst og intelligente sikre samfund) blive overvejet samtidig med, at der tages hensyn til nye og uventede udfordringer, som måtte opstå i fremtiden.

For at sikre klare retningslinier og en passende tidsramme for udvælgelse af nye KICs inden for de ovennævnte temaer, vil EIT rettidigt udarbejde en udvælgelsesprocedure for en anden bølge af KICs i 2014 og – efter evalueringen af Horisont 2020 – for en tredje bølge i 2018 samt sikre, at rammebetingelserne for fremtidige KIC-udvælgelsesprocedurer skaber optimale resultater, navnlig ved at give klare retningslinjer med hensyn til krav og processer og ved at give forslagsstillerne tilstrækkelig tid til at organisere partnerskabet.

Ifølge udkastet til SID, skal EIT spille en stærkere rolle i forhold til de etablerede KICs. EIT vil derfor skulle udstikke klare og sammenhængende retningslinjer for forventninger, forpligtelser og ansvar i hele de etablerede KICs' livscyklus, i tæt samarbejde med de etablerede KICs udvikle en kapacitet inden for EIT's hovedkvarter, som kan fremme udveksling og læring mellem de eksisterende KICs samt tilbyde de etablerede KICs en række tjenester i forbindelse med horisontale spørgsmål, hvor effektiviteten kan forbedres, og gennemføre andre samlede politikker med samme formål.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Der er i forslaget ikke redegjort for nærhedsprincippet.

Det er regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt, da tilsvarende forsknings- og innovationssamarbejder, som videns- og innovationsfællesskaberne repræsenterer, ikke kan etableres, hvis medlemsstaterne handler hver for sig. Videns- og innovationsfællesskaberne indebærer samarbejde på tværs af flere medlemsstater, og det er Regeringens vurdering, at den største merværdi og effekt skabes ved at gennemføre dette på europæisk plan.

6. Gældende dansk ret

Forslaget har ikke konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Forslaget har ingen administrative konsekvenser udover indvirkningen på EU's budget. Kommissionen foreslår, at der afsættes 658,1 mia. kr. til Horisont 2020-forslaget, og EIT's budget på 23,9 mia. kr. foreslås finansieret via denne ramme. Med den eksisterende EU-budgetnøgle, betaler Danmark ca. 2 pct. af EU's budget, svarende til en statslig udgift til EIT på ca. 478 mio. kr. Det endelige budget fastlægges som led i forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme for 2014-2020.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-specialudvalget for forskning, og er desuden blevet forelagt på et møde i EU-specialudvalget for forskning den 18. januar 2012. Forelæggelsen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget bliver præsenteret på Konkurrenceevnerådsmødet (forskningsdelen) den 21. februar 2012. Forhandlingerne er helt i startfasen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder, at forslaget til ændring af forordningen om etablering af EIT samt forslaget til SID imødekommer de aspekter, som blev fremhævet i evalueringen af EIT.

Regeringen hilser velkommen, at EIT's hovedformål bliver at fremme og integrere videregående uddannelse, forskning og innovation på højeste niveau.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Punkt 10 a: Opfølgning på Det Europæiske Råd i februar 2011

KOM dokument foreligger ikke
- *Fremskridtsrapport*

1. Resumé

På det Europæiske Råds møde d. 4. februar 2011 blev der fokuseret på to sektorer der har central betydning for Europas fremtidige velstand og vækst, nemlig energi og innovation. Inden for innovation efterlyste det Europæiske Råd en integreret tilgang der kan sætte gang i innovationen til gavn for borgere, virksomheder og forskere.

På konkurrenceevnerådsmøde vil det danske formandskab fremlægge en fremskridtsrapport, der adresserer hvad der er sket på innovationsområdet i medlemslandene såvel som i europæisk regi.

2. Baggrund

På det Europæiske Rådsmøde 4. februar 2011 blev der fokuseret på to sektorer der har central betydning for Europas fremtidige velstand og vækst, nemlig energi og innovation. På innovationsområdet efterlyste det Europæiske Råd en integreret tilgang der kan sætte gang i innovationen til gavn for borgere, virksomheder og forskere. Rådet vil særligt følge udviklingen af innovationsindikatoren, tacklingen af de mest kritiske samfundsmæssige udfordringer og realiseringen af det europæiske forskningsrum. Herudover opfordrer rådet Kommissionen til hurtige fremskridt inden nøgleområderne i den digitale økonomi, og at arbejde for at fjerne hindringer for at venture-kapital kan operere på tværs af grænser.

På Konkurrenceevnerådsmødet den 20.-21. februar 2012 fremlægges en fremskridtsrapport der adresserer, hvad der er sket på innovationsområdet i medlemslandene såvel som i europæisk regi. Dermed vil rapporten dække områder, der er relevant for såvel industri som forskningsdelen for konkurrenceevnerådet. Rapporten vil bidrage til diskussionen på det Europæiske Råds møde d. 1.-2. marts 2012.

3. Formål og indhold

I fremskridtsrapporten vil der blive redegjort der for de fremskridt der er sket inden for innovationsområdet i forhold til de emner, der blev diskuteret på det Europæiske Råds møde d. 4. februar 2011. Konkret redegøres der for fremskridt i forhold til følgende 7 punkter:

- 1) Udviklingen af én integreret innovationsindikator
- 2) Etableringen af de Europæiske Innovations Partnerskaber
- 3) Realiseringen af det europæiske forskningsrum
- 4) Forbedring af rammevilkår for at tilskynde til private investeringer i innovative produkter og tjenesteydelser
- 5) Skabelsen af et digitalt indre marked inden udgangen af 2015
- 6) Sikring af venturekapital kan operere på tværs af grænser
- 7) Forenklingen af EU-instrumenter rettet mod forsknings- og innovationsaktiviteter

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Ikke relevant

8. Høring

Sagen blev forelagt i EU-Specialudvalget for forskning den 18. januar 2012. Forelæggelsen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at tage fremskridtsrapporten til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen forventer at støtte fremskridtsrapporten.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 10 b: Årlig vækstundersøgelse
KOM (2011) 815
- Orienterende drøftelse

1. Resumé

EU-landene besluttede i september 2010 at introducere en ny ramme for de økonomiske samarbejdsprocesser i EU, Det Europæiske Semester. Formålet med et Europæisk Semester er at have drøftelser af EU-landenes økonomiske politik forud for vedtagelsen af national politik. Det Europæiske Semester dækker alle elementer af den økonomiske overvågning, herunder koordinationsprocesserne under Stabilitets- og Vækstpagten, Europa 2020-strategien og den kommende nye overvågning af makro-økonomiske ubalancer, som fortsat er under forhandling. Kommissionens årlige vækstundersøgelse blev offentliggjort den 23. november 2011. Vækstundersøgelsen er tiltænkt som et redskab til at sikre en bedre økonomisk overvågning og koordinering og vil danne grundlag for Det Europæiske Råds retningslinjer og konklusioner med henblik på EU-landenes udarbejdelse og fremlæggelse af deres stabilitets- og konvergensprogrammer med mellemfristede økonomiske politiske planer samt deres nationale reformprogrammer.

På Konkurrenceevnerådsmødet (forskningsdelen) den 21. februar 2012 er der lagt op til en drøftelse af den forskningspolitiske del af vækstundersøgelsen.

2. Baggrund

EU-landene besluttede i september 2010 at introducere en ny ramme for de økonomiske samarbejdsprocesser i EU, Det Europæiske Semester. Formålet med et Europæisk Semester er at have drøftelser af EU-landenes økonomiske politik forud for vedtagelsen af national politik. Det Europæiske Semester vil dække alle elementer af den økonomiske overvågning, herunder koordinationsprocesserne under Stabilitets- og Vækstpagten, Europa 2020-strategien og den kommende nye overvågning af makro-økonomiske ubalancer, som fortsat er under forhandling.

Det Europæiske Semester betyder, at stabilitets- og konvergensprogrammerne samt de nationale reformprogrammer fremrykkes og synkroniseres, så de vil blive afleveret på samme tid og vurderet samtidig af Kommissionen, mens de dog fastholdes som separate instrumenter. Det Europæiske Semester udgør dermed en mere integreret tilgang til den økonomiske politik i EU og er sammen med den øvrige styrkelse af det økonomiske samarbejde en del af en samlet tilgang til økonomisk genopretning og en holdbar økonomisk politik fremadrettet.

Kommissionens anden vækstundersøgelse i rækken blev offentliggjort den 23. november 2011. Vækstundersøgelsen er tiltænkt som et redskab til at sikre en bedre økonomisk overvågning og koordinering og vil danne grundlag for Det Europæiske Råds retningslinjer og konklusioner med henblik på EU-landenes udarbejdelse og fremlæggelse af deres stabilitets- og konvergensprogrammer med mellemfristede økonomiske politiske planer samt deres nationale reformprogrammer i april 2011.

Rådets (konkurrenceevne) drøftelse af Kommissionens årlige vækstundersøgelse vil således indgå i en samlet synteserapport, der udarbejdes af formandskabet, om Kommissionens årlige vækstundersøgelse sammen med de andre rådsformationers input.

3. Formål og indhold

I vækstundersøgelsen redegør Kommissionen for sin samlede vurdering af EU's økonomiske situation, makroøkonomiske ubalancer og makrofinansielle risici samt økonomisk-politiske udfordringer, herunder fremskridt med hensyn til strukturreformer og hovedmålene i Europa 2020-strategien, idet der foretages en vurdering af de mål, som medlemslandene har stillet i de midlertidige nationale reformprogrammer. Kommissionen kommer med økonomiske anbefalinger til EU som helhed.

Vækstundersøgelsen indeholder en sammenfatning med økonomiske anbefalinger til EU som helhed og fire baggrundsrapporter, herunder en fremskridtsrapport om Europa 2020-strategien, en makroøkonomisk rapport, en beskæftigelsesrapport og en rapport om vækstfremmende skattepolitik.

Der præsenteres fem anbefalinger, hvoraf anbefaling 1) har en direkte forskningspolitisk indflydelse samt anbefaling 3) har en indirekte indflydelse på innovationspotentialet i Europa:

- 1) Fortsættelse af en differentieret og vækstfremmende finanspolitisk konsolidering.
Vækstfremmende udgifter til eksempelvis uddannelse, forskning, innovation og energi bør prioriteres og udgifts-effektivitet bør efterstræbes.
- 2) Genetablering af normale lånemuligheder for erhvervslivet.
Kommissionen sætter bl.a. fokus på at indføre en ny EU-ordning for risikovillig kapital.
- 3) Fremme af vækst og konkurrenceevne i dag og i fremtiden.
Der henvises til en række rammebetingelser der hæmmer væksten, bl.a. begrænset adgang til risikovillig kapital. Kommissionen har forslået projektobligationer til privat finansiering af vigtige infrastruktur projekter inden for transport, energi og informations- og kommunikations- teknologi.
- 4) Håndtering af arbejdsløsheden og de sociale konsekvenser af krisen
- 5) Modernisering af den offentlige forvaltning

Vedrørende den videre implementering lægges der op til følgende fremgangsmåde:

- På rådsmødet (konkurrenceevne) den 20.-21. februar 2011 diskuteres vækstundersøgelsen, ligesom vækstundersøgelsen drøftes i en række andre rådsformationer.
- Drøftelserne i de enkelte rådsformationer samles i en synteserapport, der leveres som det danske formandskabs koordinerede input til Det Europæiske Råds konklusioner om Det Europæiske Semester i marts 2012.
- På Det Europæiske Råd den 2.-3. marts 2011 udstikkes retningslinjer for det europæiske semester i 2012.
- Medlemslandene opfordres til at medtage disse retningslinjer i deres stabilitets- og konvergensprogrammer og nationale reformprogrammer i april 2012.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Initiativer, der styrker overvågningen samt koordineringen af EU-landenes økonomiske politik og bidrager til sundere økonomisk politik, herunder gennem strukturreformer samt tidligere korrektion af ubalancer, har positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen blev forelagt i EU-Specialudvalget for forskning den 18. januar 2012. Forelæggelsen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at tage anbefalingerne i vækstundersøgelsen til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen forventer at tage anbefalingerne i vækstundersøgelsen til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.